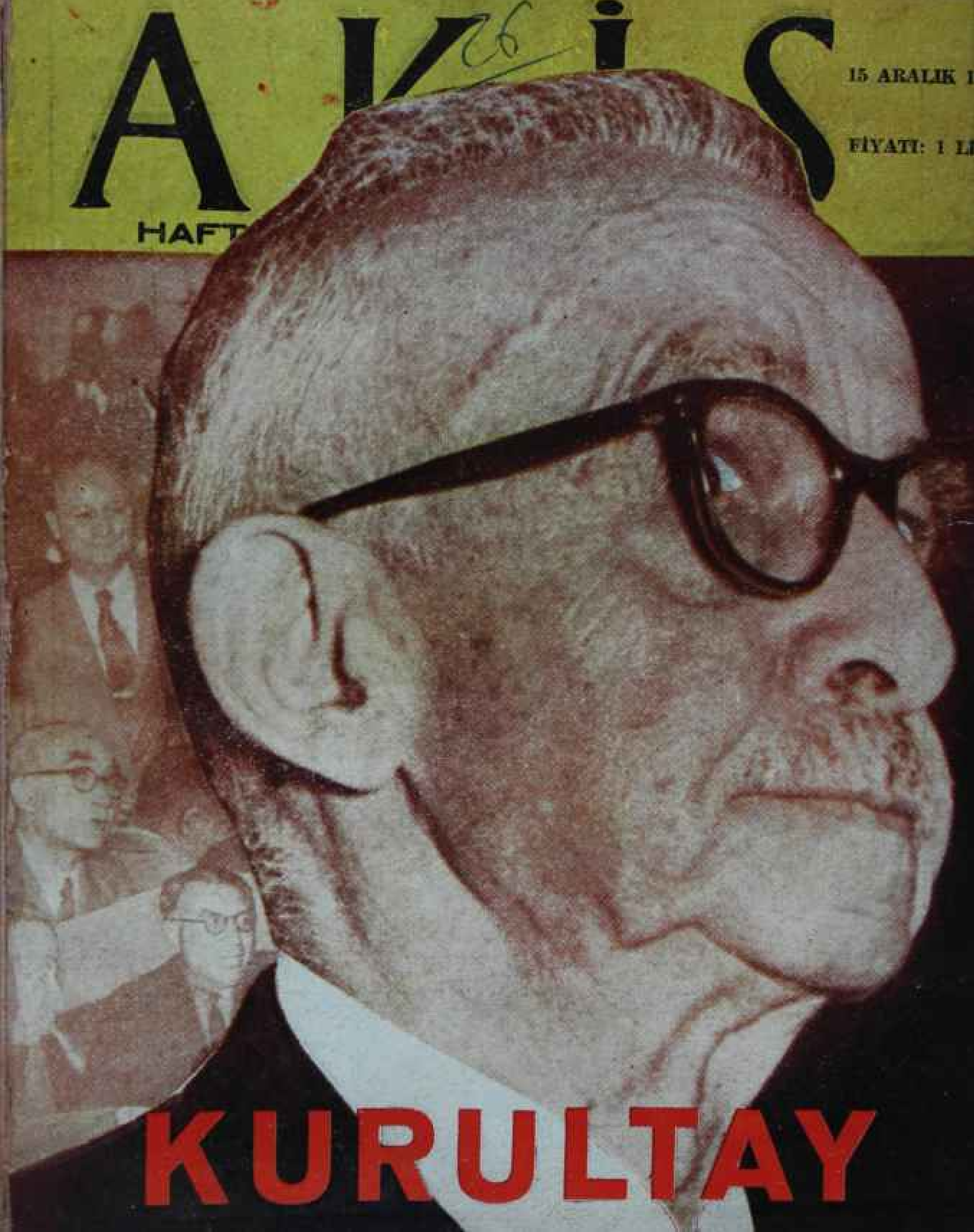
aç talebiyle Haysiyet Divânına

AKİS

HAFT

15 ARALIK 1

FİYATI: 1 Lİ

KURULTAY

Boş yere ıstırap çekmeyiniz...

Bütün ağrılara karşı

GRİPİN

itimatla kullanabileceğiniz en müessir ilâçtır

GRİPİN nezle ve grip başlangıcında bir çok fenalıkları önler

GRİPİN baş, diş, adale, sinir ağrılarını bıçak gibi keser

GRİPİN sinir ve bel ağrısından eser bırakmaz

GRİPİN bayanların muayyen zamanlardaki sancılarında faydalıdır

GRİPİN mideyi bozmaz, kalbi yormaz

GRİPİN Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekilliğinin hususi ruhsatını haizdir

KİNİNLİ

GRİPİN

Pan Am ile uçtuğunuz zaman dünyanın en tecrübeli Jet ellerindesiniz!

Pan American Jet Clipper'in kumanda aletlerini idare eden ellerin bir hususiyeti vardır — bu hususiyet tecrübedir.

Şunu bir an için düşününüz: Pan American jet pilotları, bütün diğer havayolu şirketlerinin toplamından daha fazla — bir milyon civarında — yolcuyu denizaşırı uçurmuşlardır. Her Pan American jet seferinde bu uçuş tecrübesinin üstünlüğünü bizzat müşahade edebilirsiniz.

Pan American — diğer havayolu şirketlerine nispeten — daha fazla jet servisi yapmaktadır. Dünyanın en tecrübeli havayollarını tercih etmeniz için bu da ayrı bir sebeptir.

6 kıtadaki 80 memlekete yapılan jet servisleri hakkında tamamlayıcı bilgi almak ve rezervasyon için lütfen Seyahat Acentenize veya Pan American Bürolarına müracaat ediniz:

İSTANBULDA : Hilton Oteli methali, Tel.: 47 45 30 - 49 [illegible]
ANKARADA : Atatürk Bulvarı 63, Tel.: 12 63 64 - 12 61 48 - 12 63 59
İZMİRDE : İzmir Palas Oteli, Tel.: 32 100

Trade Mark, Reg. U. S. Pat. Off.

PAN AM

DÜNYANIN EN TECRÜBELİ HAVAYOLLARI

Sayı: 442 Cilt: XXVI Yıl: 9

Sahibi
Mübin Toker

Yazı İşleri Müdürü
Kurtul Altuğ

Bu sayıda Yazı Kurulu

İç Haberler Kısmı: Metin Toker. Atilla Bartınlıoğlu, Güneri Cıva oğlu, Egemen Bostancı ve Kenan Taşçıoglu (İstanbul), Seyfi Öz genel (İzmir) - Dış Haberler Kısmı : Deniz Baykal - Tıp : Dr. Akif Berki - İktisadi Haberler Kısmı : Fasih İnal - Magazin Kısmı : Jale Candan, Türkan Türker Akbulut, Tüli Sezgin, Hüseyin Korkmazgil, Semra Conker - Tiyatro: Lûtfi Ay, Naciye Fevzi - Spor: Vildan Aşır Savaşır.

Resim
Ali Parmakerli - Hakkı Tümg.

Fotoğraf
Sungar Taylaner - Kutay Kaya

Klişe
Doğan Klişe Atelyesi

Yazıişleri
Rüzgârlı Sokak No. 15/2
Tel: 11 39 12

İdare
Rüzgarlı Sokak No: 15/1
Tel: 10 61 96

Abone Şartları
3 aylık (12 nüsha) 10.00 lira
6 aylık (25 nüsha) 20.00 lira
1 senelik (52 nüsha) 40.00 lira

İlân Şartları
Santimi 20 lira
3 renkli arka kapak: 1500 lira

AKİS Basın Ahlâk Yasasına uymayı taahhüt etmiştir.

Dizildiği yer
Rüzgârlı Matbaa

Basıldığı yer
Milli Eğitim Basımevi

Basıldığı tarih
13.12.1962

Fiyatı 1 Lira

AKİS

HAFTALIK AKTÜALİTE MECMUASI

Kendi Aramızda

Sevgili AKİS Okuyucuları,

A lâka uyandırıcı bir mektup aldım. Sıcak, içten ve candan bir mektup. AKİS in bütün ağızlarda dolaştığı, AKİS hakkında bin leyin söylendiği, birbiriyle hiç uyuşmaz görünen, ama AKİS'in tam dokuz yıldır savunduğu İnançların kargısında uyuşmuş kimselerin AKİS'İ 1 numaralı hedef alıp hücuma geçtiği sırada yazılmış. Bize kızıyor. "Hakkınızda bunca dedikodu çıkarılıyor, niçin kendinizi savunmuyorsunuz?" diyar. Sonra, devam ediyor:

"Çocuklar, soğukkanlı olmaktan bahsediyorsunuz, ikide bir gülüp geçiyoruz diyorsunuz ama, bir de okuyucuları düşünün. Onların elinde yeter bilgi olmadığından gülüp geçmeyebilirler. Sizin onlara karsı borcunuz yok mu» hiç? Evet, İnönü bir çok ithamlara cevap vermez ama, o bilir ki zamanı gelince kendisi anlaşılacaktır. Ama siz mecmuasınız. Yazıyorsunuz. Bu bakımdan bir çok şeyleri söylerken okuyucuyu da hemen tatmin etmeniz gerekir. Gecenlerde de bir dedikodu çıktı. Hem de yayanlar, yarabbim aydın kimseler. Nasıl da solaklıktan salaklığa geçiveriyorlar. AKİS ve tabii damad-ı şehriyarî bilmem kimlerin emrine girmiş, özel sektörün müdafaasına girişmiş! Siz de duymuşsunuzdur her halde. Beni mektup yazmaya sevkeden de bu oldu, aşağı yukarı. Evet, ben kendimce bir müdafaa yapıyorum. Ama aksini ispat, hiç değilse bu iddiada çok zor. Elimde delil olması gerekir. Yok canım niye olsun filinle geçiştirmek zor oluyor. Fakat aklıma su nokta takıldı: Bir müddet önce Metin Tokerin de bir Amerikalı kadınla basılmasına ait bir iftira dâvası açılmıştı. Eee, peki ne oldu ona? Niye hiç haber vermiyorsunuz? Önemli nokta su: Eğer o iddialar doğru ise ve sizin yalanlamalarınız bos ise ben ve benim gibileri sizi, su son satılma gibi iddialara karsı nasıl savunuruz?»

Mektup bizi gerçekten düşündürdü. Evvelâ, su İftira dâvasının durumu: Seneler oldu, bitmedi. İftiracılar uzatmak için hukuki her çareye başvurdular. Bu çareler, çok. Bir defasında tam bitiyordu, hâkimi reddettiler» Belki on avukat değiştirdiler, her bir avukat "dosyayı tetkik için" mehil istedi. Zaten, hukuk dâvası olduğundan, duruşmalar en azından bir ay atılıyor. Nihayet son celsede, bizim tanıdığımız ispat hakkını kullanıp ispat edecek bir şeyleri olmadığını bildirdiler. "Hadiseyi ispat edemeyiz. İsterseniz, böyle bir şayianın mevcudiyetini ispat edelim!" dediler. Simdi, para cezasının tâyini için "tarafların malî durumları" tetkik ediliyor.

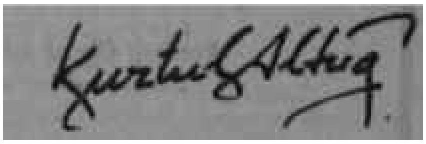
Zaten, bu bir ten meselesidir. Bir tek okuyucumuz bir tek gün bu mecmuada bir tek kimsenin "Biz söyle mücadele ettik, şöyle çektik, bize tunu yaptılar, biz hapis yattık, biz kahramanız" diye tafra sattığını görmemiştir. Bir hafta hapis yatan Kasım Gülekten İki hafta yatan»Bedii Faike, kimlerin çalımından yanından geçilmez.

Böyle olunca, neye cevap verelim? Satılmışız! İyi ama adamı, istediğim gibi yazsınlar diye satın alırlar. Bedava para vermezler. Bunu söyleyenler söylediklerini ispatla mükellef değil midirler? Onlar delil göstermemeli midirler? AKİS'te o istikamette bir renk değişikliği var mı? Eee? Her deli saçmasını yalanlamaya kalkışşak, basa çıkabilir miyiz ki?

. . . ve yürekten, samimiyetle inanıyoruz ki bize o satırları yazan okuyucular gibi okuyuculara sahip olmak bizim, küçüklüklere tenezzül etmeyişimizin mükâfatıdır.

Biz, onun peşindeyiz. Ama, bizimle bu kadar uğraşılmasına yol açan kuvvetimiz de o değil midir?

Saygılarımızla.

İçindekiler

Günlerin Getirdiği.

Yurttan Akisler

Feridun Cemal Erkin
Dostlarla alışveriş

DIŞ İşleri — NATO Bakanlar Konseyinin yıllık toplantısı bu hafta Pariste başladı. 13 - 15 Aralık tarihleri arasındaki toplantıya katılmak üzere Dışişleri Bakam Feridun Cemal Erkin Pazartesi günü Parise hareket etti. Erkinin toplantıdan evvel hareketinin sebepleri vardır. Türk Dışişleri Bakanı daha evvel baza özel görüşmelerde bulunacaktır. Bunlardan en önemlisi Amerikan Dışişleri Bakanı Dean Rusk'la yaptığı görüsmedir. İki Bakan Türkiye ve Amerika arasındaki savunma beraberliğinin yanında, Türkiyenin kalkınmasıyla ilgili yardım konusunda bazı meseleleri incelemişlerdir. Konsorsiyum konusunda Dışişleri Bakanı Erkin, amerikan Bakana bazı taleplerde bulunmuştur. Dış yardımın Plânın tatbikinde acilen lüzumlu olduğu, bu konuda geniş yetkiye sahip Amerika Hükümetine iletilmiştir.

Erkin, bu arada Fransa Cumhurbaşkanı De Gaulle ile de görüşmüştür. İki Devlet, adamı memleketlerini ilgilendiren meseleler üzerinde durmuşlardır.

NATO Bakanlar Konseyinin bu defaki toplantısı Küba olaylarından sonra yapılan ilk toplantı olduğundan bir hayli ehemmiyetlidir. Küba olaylarından sonra Dışişleri Bakanları NATO'nun kendi bölgelerini ilgilendiren meseleleri üzerinde durmuşlardır. Bu konuda nazarların en fazla üzerine çevrildiği Dışişleri Bakam, Türkiyenin durumu dolayısıyla Feridun Cemal Erkin olmuştur.

Bankacılık — "Bank of America", "Chase Manhattan Bank" ve "Morgan Trans Company" adlarındaki üç Amerikan bankası Türkiyede ticari banka şubeleri açmak üzere hükümete resmen müracaatta bulundular. Bankalar Maliye Bakanlığına yaptıkları müracaatta, ayrıca Türkiyede turizmi geliştirmek üzere yatırımlar yapmak hususunda da vaadlerde bulunmaktadırlar: Geçen hafta içinde toplanan "Banka Kredilerini Tanzim Komitesi" yaptığı müzakerelerden sonra Osmanlı Bankası kişiliğinde bir ticari bankanın açılmasında mahzur olmadığı kararma vardı. Ayrıca Ticaret Bakanlığı da teklifi inceleyerek bir rapor hazırlamaktadır.' Önümüzdeki Mali Yıl başına kadar, bu konu ile ilgili bir kanun tasarısı hazırlanarak B. M. M. ne sunulacaktır.

Belediyecilik — tamire aylardan beri aranan Belediye Başkanı nihayet bulundu. 27 Mayıs Devrimini müteakip Vilâyetle birleştirilen İzmir Belediyesinin yeniden müstakil olması Hükümetçe kararlaştırıldıktan sonra Dr. Halis Temel bu konuda öteden beri yapılmakta olan

teklifleri nihayet kabul etti. Dr. Temel hafta ortasında bir gazeteciye "27 Mayısı takip eden günlerde, Belediye Başkanlığı bana Cemal Gürsel tarafından da teklif edilmişti, fakat kabul etmemiştim. Ancak, mademki hizmette israr ediliyor, artık reddetmeyeceğim" dedi. Dr. Halis Temel 53 yaşındadır. Bugüne kadar hiç bir siyasi partiye girmemiştir. İzmirde, bilhassa Çeşme ilçesindeki turizmle ilgili çalışmalarıyla tanınır. Binbaşılıktan emeklidir.

Mesken Kredileri — Maliye Bakanlığı Emlâk Kredi Bankasına, mesken yaptıracak vatandaşlara kredi dağıtılması için 35 milyon liralık bir yardım yapacaktır Bakanlıklararası İktisadi İşbirliği komisyonunca alınan bir karar gereğince yapılacak olan yardım Hazine kanalıyla finanse edilecek ve Emlâk Kredi Bankası vasıtasıyla, İmar ve İskân Bakanlığının raporlarına göre mesken sahibi olmak isteyen vatandaşlara dağıtılacaktır. Ancak gene aynı karara göre lüks mesken yaptırmak isteyenler, bu kredilerden faydalanamıyacaktır.

Tekel — Önümüzdeki aylarda açılacak olan New York Fuarına katılmak üzere Tekel Genel Müdürlüğü gerekli hazırlıklara başladı. Çalışmalar özellikle rakı üzerine yöneltildi. Bilindiği gibi Amerika Birleşik Devletlerinde Türk rakısı geniş çapta satış imkânı bulmaktadır. Özel şişelere doldurulmuş olan rakılar fuara bol miktarda sevkedilecektir. İlgililer 60 bin şişe civarında rakı satılabileceğini tahmin etmektedirler.

Trafik — İçişleri Bakanı Hıfzı Oğuz Bekata, şehirlerarası yollardaki trafik kazalarının önüne geçmek üzere bir tedbir aldı. Ancak karar, kadro yetersizliği sebebiyle sadece Ankara - İstanbul yolunda tatbik edilebilmektedir. Bu güzergâh için 8 buçuk saatlik bir asgari limit kabul edilmiştir. Bu süreden daha kısa bir zamanda şehir hudutlarına giren vasıtalar hakkında Türk Ceza Kanununa göre tehlikeli vasıta sürmek suçundan takibat açılmaktadır. Bu konu ile ilgili olarak Ankarada Çiftlik, Bolu ve İstanbul giriş kapılarında sabit kontrol noktaları kurulmuştur.

Bilinmeyen, durmaları uzatarak hızlı sürmekte devam edenlere yapılacak muameledir.

Dünyadan Akisler

İngiltere — Lord Milford'un ölümü üzerine önümüzdeki günlerde bir komünist asil, ilk defa olarak Lotalar Kamarasına girecektir. Lord Milford'un en büyük oğlu 1950 seçimine komünist partisinden iştirak eden 60 yaşındaki Wogan Philipps'tir. 1950 yılında 4 kişinin katıldığı seçimde 423 oy alarak en sonuncu gelmişti.

İtalya — İtalyan Komünist Partisinin bugünlerde yapılan kongresinde Komünist blokundaki son çatışmalar tekrar söz konusu edildi. Hem de bu defa yeni bir Üslûpla konuşuldu. İtalyan komünistleri Çini, Arnavutluktan bahsederek tenkid etmek yoluna gitmediler. Komünist liderlerden G. Pajetta Çin delagasyonuna doğru döndü ve "partimiz sizin haksız tutumunuzu takbih ediyor" dedi.

A. B. D. — Saturday Evening Post gazetesinde çıkan bir makalede Birleşmiş Milletler Başdelegesi Adla Stevenson'un Küba krizi sırasında Amerikanın daha yumuşak bir politika takip etmesini istediği yazılmışı. Son günlerde en çok tartışılan konulardan birisi de bu oldu. Stevenson bunu katiyetle tekzip etti. Başkan Kennedy Stevenson'un safında yer aldı. Stevenson da güçlükle, Amerikan halk oyu tarafından afaroz edilmekten kurtuldu

Millet

Türkiyenin büyük gerçeği

Bu hafta millet, İsmet İnönüye karşı bir kızgınlığın içindedir, C H. P. deki son hadiselerin, aşağı yukarı herkes Üzerindeki akisi şu Olmuştur: "Canım, sırası mıydı bunun?" Hadiseleri İsmet İnönünün yarattığı, dışardan bakınca işin görünüşü olduğundan C H. P. Genel Başkanının "doğru yapmadığı" umumi kanaat halindedir. Bir çok gazetenin yayını da bu hissi doğruladığı için, işlerin tam iyiye gittiği bir sırada, hem de Hükümet Başkanının pişmiş aşa su katması, İsmet İnönü nün aleyhinde bir hava yaratmıştır.

Bu yazıdan sonra okunacak "C H, P." başlıklı yazıda, meselenin esası gözlerin önüne serilecektir. Ama, bu hafta İsmet İnönüye karsı uyanan hiddetin ortaya koyduğu bir gerçek vardır. Bu, bugünkü Türkiyenin büyük gerçeğidir: Millet, sakin bırakılmak, işi ve gücüyle sükûn içinde meşgul olmak istiyor. Millet karışıklık istemiyor. Millet rahata susamıştır. Politikacılara kızılmasının sebebi budur. Gazetelerrin satılmamasının sebebi budur. Her hangi bir istikametten gelecek harbe teşebbüsünün tamamile itibarsız halde oluşunun sebebi budur. Millet bilhassa bu yazın başından itibaren gittikçe daha az politika konuşuyor, gittikçe iş görüşüyor. C. H. P. içinde kaynayan kazanın, konuyu ve manşetleri tekrar siyasete çevirmesi iyi karşılanmamış, İsmet İnönü tarizlerin hedefi olmuştur. O İsmet İnönü ki, sağladığım kimsenin iddia edemeyeceği huzuru partisi içindeki bu operasyonla -aksak tarafları olsa da- perçinlemek azmindedir ve perçinleyecektir de.. Zira görülecektir, herşeyin halledileceği ve akl-ı selim ile basiretin şamata ve şirretliğe galebe çalacağı Kurultayın üzerinden bir kaç hafta geçmeden her şey unutulacak ve sadece yapılan ameliyatın hayırlı, sıhhatli neticeleri kalacaktır. En korkunç manşetin ömrünün 24 saatten ibaret bulunduğu gazeteciliğin bir prensibidir ve bunca hadiseden sonra, profesyoneller gibi amatör umumi efkar da bunu tecrübeyle öğrenmiştir.

İsmet İnönü, şu anda itham altında bulunsa da, bu yüzden memnun olmalıdır. Millet, işe karşı arzu besler hale gelmiştir. Her iş adamının kafasında bir proje vardır. Plan, bütün dikkatleri çelmekte ve gündelik hayatta dahi 1 numaralı meseleyi teşkil etmektedir. Konsorsiyum ve dış yardım, açılan sahalar çok vatandaşı kabuğundan sıyırmış, ona bir canlılık, çalışma ve kazanma azmi vermiştir. Bunun, halka halka bütün memlekete ve millete yayılacağı muhakkaktır. Bu hafta her yerde İsmet İnönü aleyhinde konuşulması "İşlerin gene karışacağı" endişesinin neticesidir.

Bir de, Basının hadiseyi ele alış tarzının! Ama fırtına geçince güneşin daha parlak hal alması herkese verilecek asıl notu tâyin edecektir.

C. H. P.

Kördöğüşü

(Kapaktaki Kurultay)

pazartesi günü Ankarada, C. H. P. nin Meclis ve Senato Grupları bir müşterek toplantı yaptılar. Bir tek kimse, ama bir tek kimse çıkıp ta "Dörtlerin C. H. P. den uzaklaştırılmaları haksızlıktır. Bunu hak edecek bir şey yapmamışlardır" demedi. Konuşanlardan sadece altı kişi, usülde aksaklık bulunduğunu ifade etti. Bilhassa, savunmaların alınmasına lüzum görülmemesi tenkide uğradı, Sonra, İsmet İnönü konuştu ve hâdiseleri bir ucundan Ötekine anlattı. Görüşmeler bitti. Bazı takrirler vardı, onlar oya kondu.Şu hususlar ittifakla karar altına alındı -İttifakla karar altına alındı: Yani aleyhinde tek bir oy çıkmadı-

1 — Genel Başkanın kongrelerde Partinin temel prensiplerini açıklaması, görevinin tabiî icabıdır;

2 — Dörtlerin, haklarındaki disiplin kararına temel teşkil eden hareket ve beyanları hiç bir suretle tasvip edilmemiştir.

3 — Siyasi hayatın temeli olan ahlâki ilkelerden asla taviz verilmeyecektir. ,

4 — Parti içindeki yetkili organların kararlan hakkında yetki dışı tartışmalar Parti Tüzüğü ile bağdaşamaz.

5 — C. H. P. nin T. B. M. M Grupu vukubulan bütün isnatların tam aksine olarak Atatürk ilkeleri-

Madem ki istiyorlar, konuşalım!

Metin TOKER

Yandaki sayfalarda, Nihat Erimin hissedar bulunduğu bir gazetede, Sefa Kılıçlıoğlunun Yeni Sabahında çıkmış bir başyazıyı bulacaksınız. Böyle bir yazıyı yazmak için insanın aklından zoru bulunması kâfi değildir. İnsanın, başka herkesin de aklından zoru bulunduğuna inanması lazımdır. Türkiyede bir sistem var. Türkiyede kuvvetler var. Türkiyede Meclis var. Bu Meclisten koalisyon yoluyla çıkmış bir hükümet var. Milletvekili var, senatörü var. Hiç birinin zerrece önemi, tesiri yok. Bunların hepsinin üstünde ben varım. Parmağımı kaldırınca yağmur yağdırıyorum, parmağımı indirince güneş açtırıyorum. İnsanları yükseltmekten kahretmeye, her çeşit kudret benim elimde. Bakanları ben nasbediyorum, Bakanları ben azlediyorum. Yazıyı okuyunca göreceksiniz: Beş yaşındaki bir çocuğun güleceği bu fikirler, hem de "Bahsettiğimiz realiteler hep fiili olaylara dayandığı için artık kimsenin nazarından kaçamıyor*' denilerek ciddi ciddi, bir gazetesi başyazı olarak neşrediliyor.

Bu, böyle yazıların İlki değildir. Seneler var ki t. nu duyarım, okurum. Kimi tahrik etmek isterlerse ona İsmet Paşayı benim idare ettiğimi söylerler. Menderesi söylemişlerdir, D.P. lilere söylemişlerdir, C.H.P. lilere söylemişlerdir, hâdiselere sebep arayanlara söylemişler dir, gazetecilere söylemişlerdir, umumi efkâra söyle mislerdir. Geçenlerde Adanaya gittim. Bir gece, en koyu Gülekçilerle tatlı tatlı konuştuk. Bana hücum ettiler. İsmet Paşayı övdüler, övdüler. Sonra "Ama senin tesirin altında.. Hep o yüzden oluyor!" dediler. "Canım dedim, "ya İsmet Paşa sizin söylediğiniz adamdır, be nim sözümle kravat değiştirmez. Ya sizin söylediğiniz adam değildir, o zaman bırakın onu, seçin beni Gene Başkan, ben sizi mis gibi idare edeyim.." Güldüler. Fa kat, gene de kös dinlemiş, "Biliriz biz" der gibi bir halleri vardı.

Şimdi, Dörtlerin C.H.P. den uzaklaştırılması hadi sesi, bu akıl almaz iddiayı, başta Dörtlerin kendileri memleketi ve devleti idare etmeğe adaylığını koyan bi takım kimselerin dahi ağzına getirip oturtmuştur. Erim gazetesinde bunu yazar, Gülek söyler, Göle İle Doğar demeçler verirler.

Bizde âdettir. Çok kimse, kendinde bir kudret te vehhüm ettirtir, etrafa bu çeşit bir zehap verir; Her hal de bu, çalım satmanın bir kolay yoludur. Bu yüzden, böyle bir kudrete sahip olmadığımı söylemek bile beni tatsız vaziyette bırakıyor. Söylenen o kadar akıl almaz bir şeydir ki, bunu tekzibe kalkışmak dahi gülünç geliyor. Tatar ağasıyla konuşan meşhur paşayı hatırlatıyor. Rahatsız ediyor. Zaten senelerdir aldırmadığımın sebebi de budur. Ne diyeyim? Kimseden bir şey istemediğim, siyaset hayatına zerrece hevesim bulunmadığı için hep omuz silkip geçtim. Muhayyel kudretimin, böyle bir kudrete gerçekten sahip kimselere karşı kötülü iyili çok kalpte uyanan haset, düşmanlık, kin, nefret, kıskançlık, çekememe gibi beşerî hisleri, boş yere bana karşı uyandırdığım bildiğim, gördüğüm halde.. Bunun tesiriyle neler yazmadılar, neler uydurmadılar! Sadece Yeni Sabahın sütunları bir koleksiyon ihtiva eder. Tebessümden başka mukabelem olmadı. Tekzip göndermek, mahkemelere koşmak zaten âdetim değildir. Ama, kızmadım bile.

Ne kızayım? Çok şükür kompleks sahibi değilim. İsmet Paşanın kendisi İse, bütün komplekslerin üstündedir. Kahkahalarla güler ve bazı yazıları bana o gösterir.

Bugün, bu satırları yazmamın sebebi başkadır. Adamlara bakınız! Hâdiseleri neye bağlıyabillyorlar ve neye bağlı gibi göstermekte fütur etmiyorlar.. Etraflarını hangi gözle görüyorlar ve kütleleri, bilhassa seçtikleri taraftarları nasıl Saf, cahil, kolay kanan kimseler telâkki ediyorlar. Çok fikir tartışmamız, ne yazık ki bu çeşit plâtformlar üzerinde cereyan ediyor ve ondan dolayı hem bir netice vermiyor, hem de havaiyattan, laklakıyattan tek parmak ileri gitmiyor. Derler ki: "İyi tarifler iyi münakaşalar doğurur". Tarif iyi olmayınca, münakaşanın iyi olmamasında şaşılacak ne var? Üstelik bunlar, seçimlerde seçmenlerin demagoglar tarafından kandırıldığını, o yüzden Demokrasinin Türkiyede sökmeyeceğini kendilerine bayrak edinmiş kimseler.. Meseleleri izah ediş tarzları bu, kullandıkları 'Silahları bu, seçtikleri usuller bu! Hepsi, Yeni Sabahın başyazısında ifadesini buluyor.

Ama, yanıldıkları bir nokta var. Daha doğrusu, heaplarında bir yanlış taraf mevcut. Eğer sanıyorlarsa iti yıldırma, sindirme gayretleri, "Bak, böyle söyleniyor", "Bak, böyle düşünülüyor", "Bak, bu zehap uyanıyor** endişesi bir inanca yürekten bağlı insanları mücadeleden alakoyabilir, o takdirde büyük üstadlarının tabiriyle avuçlarını yalamahdırlar. Akıbetlerinde, bu mecmuada girişilen mücadelenin büyük rol oynadığı hususundaki teşhisleri doğrudur. Ama bu, zehabını uyandırmak istedikleri "Metin Tokerin İsmet Paşa üzerindeki tesiri" neticesi değildir. Olan, sahte putların mutlaka bir gün devrilmesinin eşyanın tabiatı, icabı bulunuşunun, gerçeklerin ebediyen asla gizlenememe•sinin, herkesin kendi kıymetine göre toplum içinde yer almasının tezahüründan ibarettir. Yapacaksın ve söylenmeyecek. Manevra çevireceksin ve belirtilmeyecek. Kandıracaksın ve gözler açılmayacak. Oyununa devam edeceksin ve dur denilmeyecek. "Başıma ne dert açayım" endişesi, herkesi sindirmeye yetecek.

Haydi canım, sen de! Senin açacağın dertten kim korkar? Ağababanın, en kudretli devrinde, dağa taşa hâkim görünürken açtığı dertten kim korktu ki?..

ne, Parti Program ve Tüzüğüne, Partinin dayandığı temel fikirlere sarsılmaz şekilde bağlıdır ve Genel Başkam ' İnönü etrafında hiç bir gayretin parçalayamayacağı mutlak bir güvenle birleşmiş bir bütündür.

Salı günkü Cumhuriyet gazetesinde -itibarlı, ciddi, sorumluluk duygusuna sahip, ağırbaşlı, dürüst Cumhuriyet gazetesinde- C.H.P. İle alâkalı haber birinci sayfanın sol üst köşesinde, dört sütun üzerine şu manşetle çıktı: "8 milletvekilinin ihracı iyi karşılanmadı - Olağanüstü toplanan C. H. P. Grupu kararı tasvip etmedi".

Bu, manzaranın bir levhasıdır.

Salı günü C. H. P. Meclisi, bir kaç gündür devam eden toplantılarının sonunda bir tebliğ yayınladı. Tebliğde belirtilenler şunlardır:

1 — Genel Başkanın Parti yönetimindeki umumî tutumunu ve Parti kongrelerinde Partinin ahlâki yönünü belirten konuşmaları tam bir tasviple karşılanmıştır.

2 — Merkez İdare Kurulunun Dörtleri Haysiyet, Divanına şevket--nesi Partinin yüksek menfaatlerine tamamile uygundur.

8 — Yetkili organların kararlarına karşı saygılı olmak şarttır.

4 — C. H. P. ni bölmeğe ve parçalamağa yönelen her hareket Türkiyede demokratik rejimi tahrip gayretlerine yardımcı olacaktır.

Bu haber Yeni Sabahta -Nihat Erim hissedardır- birinci sayfanın sağında şu başlık altında çıktı: "C. H. P. Merkezi telaş içinde".

Bu, manzaranın bir başka levhasıdır.

Füturu olmayanlar

Dörtlerin, Genel Merkez tarafından Haysiyet Divanına verilmesinden şu satırların yazıldığı haftanın ikinci yarısına kadar, Başkentte cereyan eden hâdiseleri dehşetle seyretmemek imkânı yoktur. Dehşetin sebebi, her dakika ayak üstünde her yalanın bir belirli çevre tarafından hiç bir fütur duyulmaksızın uydurulması ve bunların memlekete kimler tarafından, bazan sadece gaflete kapılınarak aktarılmasıdır. Bir hafta boyunca, bilhassa gösterişli Parlâmento binasının koridorları kaynayan bir "uyduruk kazanı" haline geldi ve kazanda kaynatılanlar kepçe kepçe dağıtıldı. Kazanın başında, Dörtlerin ayak hizmetlerini gören Turgut Göle yer aldı. Erim - Gülek İkilisinin hazırladıklarını o, ilâveler de yaparak ve "Yahu, bunun yalan olduğu yarın anlaşılırsa, ben insan içine nasıl çıkarım?" diye dahi düşünmeksini gazetecilere ve milletvekillerine nakletti. Neler söylenmiyordu, yarabbi, neler söylenmiyordu! İnönünün C. H. P. Grupunda kullandığı tâbirle "mercimek kadar aklı olan*ların inanmayacakları" iddialar ciddi ciddi söylenildi ve hepsinden tu*hafı, mercimekten büyük akla sahip sanılanlar arasında bunlara inananlar, bunların "portör"lüğünü yapanlar çıktı.

Bunun sebebi, Kurultayın ar efesinde sadece hislerin ayakta kalmış olması, bütün serinkanlı düşünme imkânlarının patırdı ve gürültü arasında kaybolmuş bulunmasıdır. Bir panik havasını yaymak isteyenler bunda başarı kazandılar ve estirdikleri tozkoparan fırtına arasında gözün gözü görmesine engel oldular.

Şüphesiz ki Basın da, bir kaç istisnasıyla, kendisini bundan kurtaramadı ve oyuna geldi. Ancak haftanın ortasından itibarendir ki Ciddi Basın kendi kendine "Ne yapıyoruz?" sualini sordu ve o zaman suni başlıklar yerlerini daha itinalı ha*berlere terketmeğe başladılar. Ancak Kurultayın neticesi alınmadan dalgalanan suların Basında da durulması pek mümkün değildir.

Kasım Gülek
Su tesisistisi su yolunda

Olanların hikâyesi

Her şey, geçen haftanın sonlarına doğru başladı. O tarihte Nihat Erim Ümidini tamamile kaybetti ve C. H. P. içinde kendisinde, yeniden mevki alma şansının kalmadığını görerek Partiyi bölme gayretini aleniyete çıkardı.

Nihat' Erim, bugün saldırdığı ve kötülediği İsmet İnönüye bundan kısa bir süre önce, hizmet arzı gayesiyle haber göndermiştir. Haberci, İnönülere akraba eski bir talebesidir. Erim bu zatı, gidip Yenişehirde-

Oran Gülekin evinde
Kürkçü dükkânı

ki yazıhanesinde görmüş, İnönü nezdinde aracılık etmesini istemiştir. İstediği, İnönünün kendisini çağırıp dinlemesidir. Böyle bir imkân kendisine verildiği takdirde Erim Parti içinde dönen bütün manevraları Genel Başkana anlatacak, kimin ne tasarladığını haber verecek, kendi durumunu da bildirecektir.

Erim bu "resmî demarş"ı yaparken, İnönünün kulağına gideceğinden emin olduğu bazı haberleri de yaymaktan geri kalmamıştır. Meselâ Kasım Gülek ve Turgut Göle C. H. P. den ayrılıp bir parti kurmayı kendisine teklif etmişlerdir, fakat o bu tecrübesiz çocuklara bunun bir şans teşkil etmediğini söylemiştir. Kendisi, ötekilerle işbirliği halinde değildir ama, İnönü soğuk durduğu için bir takım tekliflerle karşılaşmaktadır. Halbuki kendisi, "Sayın İnönü"nün ne kadar kuvvetli bulunduğunu bilmektedir ve onun yanında çalışmaktan başka şeref olamayacağı inancındadır. Erim bunları C. H. P. li olan politikacılara, Başkentin ağırbaşlı gazetecilerine, Ankaraya gelen bazı büyük iş adamlarına söylemiştir.

İnönü, "resmi demarş"a hiç bir cevap vermedi. Zira bu, Erimden gelen o istikametteki tek talep değildir. Erim, Menderesin koltuğu altın* da politika yaparken de defalarla ve parti içindeki kimselerle İnönüye "Paşa beni çağırsın, gidip ona her şeyi anlatayım" diye haber göndermiş, her seferinde İnönüden "Bir söyleyeceği varsa, gelir söyler. Ben kendisini çagıracak değilim" cevabını almıştır.

İnönünün bu davranışının sebebi vardır. Erim, "İnönü Mütasın" olarak kendisini Menderes transfer ettirtmiştir. Fakat üzerinde, zehabını uyandırmak diği gibi bir tesire sahip olmadığı görülünce -İnönünün üzerinde kimsenin böyle bir tesiri yoktu barından olmuştur. Gayesi hep İnönü tarafından çağırılmış ol koz diye kullanmaktan ibaret mıştır. İnönü, bu kozu vermez Erim o tarihlerdeki son denen AKİS ile alâkalı dâva vesile

Bir Başyazı!

Dörtlerin Halk Partisinden çıkarılması meselesi, tabiatiyle ve evvelden de kolayca tahmin olunabileceği gibi, Partiyi ta temelinden sarsmış tır. Teşkilâtta, bilhassa Adana ve limitte, damadının zebunu olarak hareket ettiğinde artık zerre kadar şüphe edilmiyen İnönünün bu intikam ve kin politikası çok sert tepkiler yaratmıştır. Herkes, bu yıllanmış siyaset cambazının, İnönünün, ömrünün son devresinde hem Par tisine hem memlekete yapabileceği fenalıkların hudutlarının ne olabileceğini kendi kendine sormaktadır. Zaten sabık Millî Şef ve yeni ad ile liderin "kızdırmayın beni, yapmıyacağım yoktur" dediği bilinmekte dir. Yapacağı şeyler arasında Partisini parçalamak ve allak bullak etmek de vardır. Yeter ki aile ocağında körüklenen kin teskin ve tatmin edilsin... Halk Partili olsun veya olmasın bugün herkes biliyor ki İnönünün harekât ve icraatında ipleri çeken ve Akis dergisi kanaliyle il ham ve zehirleri akıtan damad beydir. Halk Partili bir siyaset adanı için yüksek sandalyelere ulaşabilmenin en sağlam yolu damad beyefendiye yaltaklanmak, ona tekâpu etmek ve onun paha biçilmez ve dünya değer teveccühünü kazanmaktır. Bir dâvasında onun avukatı olma şerefini kazanmak behemehal bir Vekâlet koltuğuna yaslanmak için en emin bir basamaktır. Sohbet ve meclislerine katılmak bahtiyarlığına nail olursanız yine bir Vekâlet size mev'uddur. Ama sizin mazinizde böyle yaldızlı bir koltuğa yükselebilmek için hiçbir vakıa yoktur. Basit bir idare âmirisiniz. Fakat bir defa damad Beyin insana can veren nazarı sizin üzerinize düşerse derhal bir Vekâlet hem de en önen li bir Vekâlet sandalyesine yerleşebilirsiniz. Bu bahsettiğimiz realiteler hep fiilî olaylara dayandığı için artık kimsenin nazarından kaça mıyor.

Halk Partilileri parçalayacak mahiyetteki bu Dörtlerin ihraç konusunda Haysiyet Divanının ne yapacağını bugünden pek bilmiyoruz. Ama dünkü olaylara bakılırsa bu yüksek heyet, hak, adalet Parti menfaatleri şöyle bir kenarda dursun hatta en iptidai nezaket ve muaşeret kaidelerine dahi riayet etmekten kendisini vareste sayıya Muayyen saatte müdafaalarını dinlemek için davet ettiği zevatı aşağı salonlarda bir hayli bekletiyor ve tabiatiyle boş yere bekletilenler bu usul ve âdab dışı tutum karşısında oradan çekilmek zorunda kal yorlar. Böylece intizar salonlarında bırakılanların hepsi de ya eski bir Vekil yahut bir Başvekil yardımcısıdır.

Ateş artık bir defa bizzat lider, eliyle tutuşturulmuştur. Bunu nereye kadar sirayet edeceğini ancak gelecek bize gösterecektir.

Yurdun en eski ve köklü Partisinin bu hale getirilmesiyle İnönü familyası, damadı ile kayınpederi ile, göğüs kabartabilir. Ama vatan evlâdı bugünkü nâzik durumda ortaya çıkarılan bu ayrılıktan ancak elem duyar.

Yeni Sabah

yapılmıştır. Bir takım arabuluculara, 'Eğer İnönü çağırıp isterse" dâvasını geri almaya hazır bulunduğunu bildirmiştir. İnönü bunu, daha büyük nefretle reddetmiştir. Bu demarş, AKİS ile alâkalı dâvanın Menderes m ikilisi tarafından niçin müşterek bir dilekçeyle açılmış olduğunuda kafi derecede vuzuhla ortaya koymaktadır.

Erim, İnönü nezdindeki bütün kapıların kendisi için tapalı bulunduğunu anlayınca, gelen haftanın başlarında, bir kaç gün önce jurnal ettiği ve satmaya hazır olduğunu bil lirdiği "İdeal Arkadaşları"nın yanına döndü. Bundan talihsiz Turgut Göleyi yanına aldı ve Kurultay şerefesinde maraza çıkarmak taktiğini tatbik mevziine koydu.

Karar saati

İnönü, Partisinin Genel Başkam alarak, Kurultay şerefesinde bir kaç kongrede görüş - lerini ve C. H. P. nin yolunu anlattı. C.H.P.lileri, Parti içinde bulunan bir kaç çeşit "maceracı"ya karşı uyardı. Bu maceacılar şunlardır:

1 — Demokrasiye inanmadıkları ve şahsi çıkarlarını onda bulmadıkları için bir takım cuntalarla temas kuranlar ve C. H. P. yi onlara teslim etmeye hazırlananlar.

2 — C. H. P. içindeki partizanlık hislerini körükleyerek C. H. P. yi bir yeni D. P. yapmaya hazırlananlar ve gökteki ayı vaad ederek kaybettikleri kilit mevkilerini ele geçirmeye çalışanlar,

3____Dün C. H. P. yi Menderese satmaya çalıştıkları gibi, bugün tiyi her çeşit kombinezonda âlet olarak kullanmak isteyenler.

İnönü bu görüşlerini daha önce Grupta, Dörtler karşısında otururken de söylememiş değildir. İnönü bu görüşlerini, yeniden İstanbul Kongresinde tekrarladı. Hür Vatan resimler riyle, Milliyet resimsiz bunların kim ler olduğunu bildirdi. AKİS "Dörtler' sözünü ortaya attı. Fakat Erim bir çıkış yapmadı. Hattâ Yeni Sabahta "Erim niçin susuyor, anlamıyoruz" diye yazılar çıktı. Zira gazetenin büyük hissedarı, Sefa Kılıçlıoğlu, hasıl M. B. K. mensupları ve sonra askerler nezdinde hiç bir zaman Menderesin kendisine verdiği yeri bulamayacağını anladığından onlara amansız düşman kesilmişse -bu düşmanlığın derecesini anlamak için Yeni Sabahın başyazılarıyla dedikodu sütunlarını şöyle bir karıştırmak kâfidir- İnönüden de "ümidini kaybetmiş"tl ve Erimin susuşunu anlamıyordu.

Halbuki bu sırada Erim, İnönü nezdindeki demarşının neticesini bekliyordu. Ayakları Malatya Kongresinden sonra suya erince, ya nına Turgut Göleyi aldı ve her Partide "Parti tesanüdüne aykırı" bulunacağı yüzdeyüz olan çıkışlara başladı.

Ne zaman?

partide, bu hare* ketin mukabelesiz kalamayacağı hususunda herkes ittifak halindedir. Nitekim Genel Merkez, âsilerin Haysiyet Diva nına sevkleri hususunda tereddüt etmedi. Ancak, bunun Kurultaydan önce mi, yok* sa sonra mı olma* sı gerektiği hususunda tereddüdedüştü. İnönünün fikri- alındı. Genel Başkan, muamelenin Kurultaydan önce yapılmasını, zira böyle hesapların, Kurultayda görüleceğini söyledi. 'Genel Merkez, zaten hazır dosyaları Haysiyet Divanına sev ketti. Talihsizlik. Haysiyett Divanının - çalışma tarzında oldu.

Dörtler milletvekili ve senatör olduklarından, haklarındaki kararın Merkez Haysiyet Divanı Grup Haysiyet Divanı tarafından alınma* sı gerekiyordu. Ancak sanıkların üçü milletvekili, biri senatördü. Milletvekillerlne ait kararda Senato Grupu Haysiyet Divanının, senatöre

Basit Gerçekler

politikada görünüş, her zaman gerçek kadar, zaman «aman *gerçekten bile önemlidir. Bu unutuldu mu, kaş yapayım derken göz çıkarmak işten bile değildir. Nitekim C.H.P'de Dörtlere karşı girişken* işlem, *bu basit prensibin kaale alınmaması yüzünden çok lâfa vesile vermiştir. Haysiyet* Divanı, *attığı adamların aavunmalarını niçin almamıştır, bunu anlamak hiç kimse için mümkün değildir. Eğer gaye "Menderesin Tasarrufları"nı hatırlatmak idiyse,* bakın, onda *yüzdeyüz* başarı *kazanıldığı* bir *gerçektir. Zira bu, savunmaların alınmaması, Dörtler hakkında sempatinin s'sini taşımayan, aksine, onlara tam notu verenleri dahi ciddiyetle rencide etmekten geri kalmamıştır. Tüzük, bahis fanusu hallerde "savunmaları alınmaksızın da ihraç edilebilirler" dir yebilir. Gözlerin önünde bir "Menderes Usulleri" varken* bu *"da"nın C. H. P. içinde kendisine tatbik* sahası bulması *talihsizliklerin en büyüğü olmuştur.*

*Tiirkiyede ilaha uzun zaman çok şey, " Menderes Devri" ile kıyaslama suretiyle değerlendiirilecektir.. O devirdeki gibi davranmak, o devirde olduğundan, dahi. daha sevimsiz bulunacaktır. Zira yeni h*atalarda, *eskisinden ders alınamanın da günah payı* bulunacaktır. *Dörtlerin Kurultaydan evvel cezalandırılmaları da, önce çok kimseye haksız ve maksatlı görülmüştür. Ama İnönü görüşünü C. S. P. Meclis Grubunda izah edince herkes kendisine hak* «ermiştir. *Kurultaydan* önce *böyle davranış, gerçekten kendine ve dâvaya* güvenin *bir ifadesidir. Ceza Kurultaydan sonra verilseydi, iş oldubittiye getirilmiş sayılacakti. Halbuki şimdi Kurultayda hesap görülebilecek ve C. H. P. nin bu en yüksek organı kimi haklı bulduğunu belli edecektir. İnönünün, Dörtlerden korktuğu için onları Kurultaydan evvel* ihraç ettirdiği *demagojisinin ayakta durur tarafı yoktur. Dörtler bugün, ihraç muamelesinden önceye nazaran daha bile kuvvet kazanmışlardır. Kurultay onlardan yanaysa ve İnönüye karşıysa Genel Başkan seçiminden Parti Meclsi seçimine, bunu her vesileyle* belli *eder, hattâ kusuru yüze vurur. Ama "Bugün Kurultay öncesidir", "Yarın Kurultay sonrasıdır" diye, fesadın Türkiyenin en önemli partisinde kaynatılmasına kimsenin göz yummak hakkı yoktur.*

Mazur görülemeyecek olan, bu *zaman meselesi değildir. Mazur görülemeyecek olan ve herkes üzerinde kötü tesir bırakan. Dörtlerden savunma* hakkının *esirgenmiş olmasıdır. Bu, sadece açık bir haksızlık değil, o derecede büyük bir de isabetsizliktir ve* butum *Kurultayda tamiri C. H. P. ye şeref kazandıracaktır. Genel Merkez davasına güvendiğine göre bizzat Genel Sekreter, Kemal Satır, Kurultaya bir tahrir vermeli ve bunu istemelidir.*

Açık rejim, açıklıktan hoşlanan rejimdir.

Bir Peşin Hüküm

Değişen gerçekler bizde çok zaman unutulur ve peşin hüküm*ler sürüp gider. Tâ, durumu elle tutulurcasına belli eden bir hadise gelip çatıncaya kadar...

Bâbıâlide, "Büyük Yazarlar'ın gazeteleri yaşattıkları devirden kalan bir inanç mevcuttu: Tutulan bir imza ayrıldı mı, tiraj düşer sandırdı. Sonra bir gün, koca Cemal Nadir Akşamdan ayrıldı, Cumhuriyete gitti. Aaa! Okuyucu kıpırdamadı bile.. Durum o zaman anlaşıldı ve bu hep teyit edildi: Aziz Nesinler, Çetin Altanlar Akşamdan ayrıldılar. Aziz Nesin Tanine gitti. O, battı. Çetin Altan Milliyete geçti. Akşam 100 binin üstüne çıktı. Peyami Sefa Milliyetten çıktı. Milliyet Türkiyenin en çok satan ikinci gazetesi oldu. Bugün, okuyucunun gazete seçtiği, yazar seçmediği, gazetenin ise ekip olduğu anlaşılmış haldedir.

Bundan sonra Türkiyede secimleri partiler değil, hükümetler kazanıp kaybedecektir. 1961'de, nitekim beyle olmuştur. Fena idare -C. H. P. sanılıyordu- kaybetmiştir. Halbuki 1960'da seçim yapılsaydı, fena' İdareye karşı -İdare D. P. de idi- aynı C. H. P. rahat kazanacaktı. Düşünmek lâzımdır ki 15 Ekim günü Adanada A. P. Kasım Güleğin C H. P. sini hezimete uğratırken sadece bir kaç yüz üyesi vardı, teşkilâtlanmamıştı bile ve adayları 1957'nin mağlûp D P. adayları idi. Hükümet başarı kazanırsa, Hükümet iyi iş görürse, İdare vatandaş çoğunluğunu -vatandaş çoğunluğu tarafsızdır- memnun bırakırsa onun takımı seçimleri, alıyor. Aksi oldu mu, Parti ağzıyla kuş tutsa mağlûbiyetten kurtulamıyor. Şahıs tesiri, Teşkilât tesiri, Ocak ve Bucak Başkanları tesiri artık eski tesir olmaktan uzaktır. . Adana tek misal değildir. Bütün Doğuda, C. H. P. nin yanında çok zayıf kalan Y. T. P. konu çok yerde geçmiştir.

Bu, elbette ki Partilerin fonksiyonunu ortadan kaldırmaz. Ama, bu bir yeni durumdur. Partiler, Hükümetlerinin başarı kazanması için gayret sarfederlerse ona iyi çalışma imkânı hazırlarlarsa, onun baltalanmasına mâni olurlarsa seçimleri alacaklardır. Düşününüz, iktidarda olmayan, ama iktidarın üzerine gölgesi düşen C.H. P. artık seçmen o ölçüyle sandık başına gittiğinden dolayı, herkesi şaşırtan 15 Ekim neticelerini almıştır.

Bir intibak buhranı içinde bulunan C. H. P. Tükiyedeki bu yeni durumu hatırından hiç çıkarmamalı ve sıhhat alâmeti ile sıhhatsizlik alâmetini birbirine karıştırmamalıdır. Türkiyede politika, bilhassa partizan idarenin ortadan kalkmasından bu yana bütün eski ölçülerini kaybetmiştir. Hâlâ onlara bağlı kalmak, çabucak "Mahvoluruz" diye telâşa kapılmak korkunç bir strateji hatası teşkil edecektir.

ait kararda Meclis Grupu Haysiyet Divanının sözü olamayacağı tezi ortaya atıldı. Bir ara Asım Eren ve İhsan Kabadayı salonu terke kalkıştılar. Fakat sonda, tez kabul edildi. Ondan sonra, sanıkların savunmalarının alınıp alınmaması meselesi görüşüldü. Üyelerden Esengin, Kabadayı, Adal, Gündoğan ve Akyürek savunmaların alınması gerektiği tezini tuttular. Ötekiler de, prensip olarak, bunun aleyhinde değillerdi. Ancak tüzükte, savunmaların "bir ay içinde" verilebileceği belirtiliyordu. Buna mukabil, suç yayın yoluyla ve alenî olarak yapılırsa savunmalar alınmadan da karara varılabileceği yolunda hüküm vardı. Bir ay beklendiği takdirde, araya Kurultay giriyordu. Maksat hasıl olmayacak, ortalık daha karışacaktı. Bunun üzerine, savunma alınmasından vazgeçilmesinin doğru olacağı fikri kabul edildi. Sadece Adal buna İtirazını muhafaza etti ve istifasını verdi.

İnönü Kadınlar Kurultayında

samanlık seyran olur

Bu sırada Dörtler, melodramatik bir hava içinde; tertiplerini önceden yaparak gelmişlerdi. Bir süre beklediler. Çağırılmadıklarını görünce, evvelden hazırladıkları ve aynı makinede yazılmış pusulalarını bırakarak gittiler. Pusulalarında Divandı Senato ve Meclis Gruplarının ayrı toplanmasını, savunmaları için kendilerine bir ay mehil tanınmasını istiyorlar, haklarındaki ihraç talebini usulsüz olduğunu bildiriyorlardı.

Divanda durum

Divan daha sonra, bir başka meseleyi müzakere etti: Kararlar için 2/3 ekseriyet aranıyordu. Ama b mevcudun mu, yoksa üye sayısının-mı 2/3 ü olacaktı? Esengin, Kabadayı, Kumrulu, Eren üye sayısı üzerinde durdular, fakat öteki görüş *ga*lip geldi. Oylamaya geçildi. Gülek oya karsı 11 oyla -Muha'efet ederiler: Esengin, Akyürek, Kabadayı- Erim 3 oya kargılık 11 oyla -Muhale"et edenler: Eren, Esengin) Gündoğan-, Doğan 4 oya karşılık 10 oyla 'Muhalefet -edenler: Eszagin, Akyürek, Eren, Kabadayı- C. H. P. den ihraç edildiler. Muhalefet edenler muhalefet şerhlerini yazmaya hazırlandılar. Alman ihraç kararı muvak-

Medeni Parti!

Gökhan Evliyaoğlu

Siyasi partiler nasıl olacaktır, siyasi partiler bundan böyle nasıl çalışacaktır? Bugün, duruşması yapılan dâva budur. C. H. P. içindeki "Dörtler Meselesi", suale İsmet İnönünün verdiği cevaptır. Siyasi partiler, Dörtlerin istediği parti olmayacaktır. İsmet İnönü buna inandığı içindir ki C. H. P. yi Dörtlerin zihniyetinden mutlaka kurtarmak için, bir lidere düşen en tabii görevi yerine getirmiş ve mücadeleye girmiştir. Bu mücadeleyi C. H. P. içinde İsmet İnönü kazandığı takdirde türk siyaset hayatı Cumhuriyetten bu yana en büyük gelişmeyi kaydedecektir. Zira kıvılcım C. H. P. den öteki partilere de mutlaka sıçrayacak ve öteki partiler, bilhassa rolü asla küçümsenmemesi gereken A. P. kendini kurtaracaktır. Bu, demokratik düzenin de kurtuluşunu teşkil edecektir.

Zira bugün Türkiyede, kim ne derse desin, C. H. P. ve A. P. den ziyade "kendini bilenler" ile *"gözü* dönmüşler"in mücadelesi yapılmak' tadır. Bu, C. H. P. ile D. P. nin mücadelesi dahi değildir. Zira her iki tarzda adam, her iki tarafta da vardır ve bunların ikisi de kendi tarzlarındaki adamların karşı tarafı ellerine geçirmelerini istemektedir.

Şimdi, şu satırları lütfen büyük bir dikkat ve dikkatten de çok ibretle okuyunuz:

"C. H. P. nin medeni bir parti haline inkılâp edebilmesi çok zor. Bunun için sayın Nihat Erim ve arkadaşlarının bu keşmekeşten galip çıkmaları ve onların temsil ettiği zihniyetin partiye hâkim olması gerekir".

Bu satırların altındaki imza, A. P. yi ele geçiren aynı zihniyetin öteki taraftaki temsilcisine, Gökhan Evliyaoğluna aittir. A. P. kaybettiğinin peşinde "gözü dönmüşler"in partisi olacak, C. H. P. bulamadığının peşinde "gözü dönmüşler"in partisi olacak ve iki cephenin başındakiler bunları vuruşturup fikirsiz, prensipsiz ve inançsız, sadece birer "iyi kavgacı" olarak hüküm sürecekler!

Hüküm sürebilseler, kimsenin canı yanmayacak.. Hüküm sürebileceklerini sanıyorlar. Sanki bu memleket o tarzı yeniden kabul edebilirmiş gibi.. Köprülerin altından, hele İhtilâlden bu yana akıp giden bunca köpüklü suya rağmen! Bir sel mutlaka gelecek ve önüne kimsenin geçemeyeceği tarzda, vatanı felâkete garkedecek.

A. P. deki İyi niyetliler toplanamadılar. A. P. de lider, iyi niyetlileri toplamadı, toplayamadı. "Gökhan Takımı"nın galip çıkması bu yüzdendir.

C. H. P. içindeki iyi niyetliler toplanacaklardır. C. H. P. de lider, iyi niyetlileri toplayacaktır. Gökhan Evliyaoğlunun temennisi asla gerçekleşmeyecek, C. H. P. asla ve asla, ne bugün ne yarın Dörtlerin elinde A. P. tarzında bir "Medeni Parti" olmayacaktır.

Kurultay bunu başaracak, A. P. lilerin yıkamadıkları demagoji kulelerini C. H. P. liler yerle bir edeceklerdir.

Göreceksiniz!

kat değil, daimi idi. Muhalefet edenler, Atarla yetinilmesini istemişlerdi. İki taraf, bir formül aradı. "Muvakkat İhraç" iste bu sırada ortaya atıldı. Taraflar o cezanın üzerinde anlaşınca, "Muvakkat İhraç" kararı ittifakla alındı.

Karar, beklenildiği gibi geniş akisler yarattı. Dörtler kolları sıvadılar ve kesif bir kampanyaya giriştiler. Çok zaman olduğu gibi bu kampanya sırasında da, hava yapmak itibariyle, sessizler gürültücülerin, fil" turlular fütursuzların önünde yenildiler. Dörtler, sadece savunmalın alınmadığı için haklı gözükebilecek dâvalarını, ötekilerin ancak bu noktası eksik dâvasından daha başarılı savundular. Dikkati başka yere çekmek için, Erimi Menderese İnönünün gönderdiği, onun pazarlık ettirttiği gibi inanılmaz masalları gözlerin içine baka baka söylediler, yazdırdılar, şahit bile göstermeye kalkıştılar. Ama şahit diye gösterilen Fazıl Şerafeddin Bürge işin aslını anlatınca balon gene söndü: İnönüye Erim, "Konuşayım mı?" diye sormuş, İnönü "Konuşma" dememişti. Bürgenin söylemediği, bu talepte bulunurken

Gülek kütüphanesinde

Dolu raf önünde boş kafa

C. H. P. Yüksek Haysiyet Divanı toplantı halinde
***Kırk katır mı, bir** Satır mı?*

Erimin nasıl yalvar yakar olduğu, Menderes korkusunu nasıl dile getirdiği, çoluğunun ve çocuğunun nafakasından bahsettiğidir. Ama, İnönü mü Erime "Git, kendini sat" demiştir, Dörtler o tarafı hiç açmadılar Hele İnönünün Erime meşhur "Nihat, dikkat et,seni kapılarında uşak yaparlar" ihtarı ağıza dahi alınmadı.

Kurultay açılırken

perşembe günü, Kurultay için son hazırlık günü oldu. Dörtler, bütün çalışmalarını bir gürültü ve patırdı içinde meselenin esasını unutturup dikkatleri dağıtmak gayesine teksif ettiler. Kurultay delegeleri' arasından kendilerini tutacak bir küçük grupun çıkacağını biliyorlardı. Fakat o tarakta fazla bezleri yoktu Onun için, kendi taraftarlarını dinleyici adı altında salona sokmanın, onlara bağırıp çağırttırmanın, Kurultayı bir arena haline getirmenin, sanki delegeler kendilerinden yanaymış gibi bir hava vermenin hazırlığına giriştiler. Bu arada, mahkemeye de başvurarak kararın d urdurulmasını istediler. O takdirde Kurultaya katılabileceklerdi Adam toplamada en mahir olan Gülek seferber oldu. Kendisini sırtlayacak babayiğitleri bile buldu. Tıpkı A. P. de "Gökhan Takımı"nın yaptığı gibi... Buna mukabil, Genel Merkez önce, salona dinleyici sokulmamasını düşündü. Fakat kapalı kapılar arkasında bir Kurultayın, hele bugünkü hava içinde nasıl kötü karşılanacağı gözden uzak tutulmadı.

Kurultay açılırken gerçek C. H P. lileri ve memleketin, rejimin selâmetinden başka şey düşünmeyen tarafsız milyonlar ve milyonlarca iyi vatandaşı üzen bu kadar önemli bir toplantının âdi bir sen - ben çekiş mesi halinde geçmesi ihtimalidir Halbuki bu Kurultay, siyaset hayamızın temel taşi olan C. H. P. ni alacağı yeni şekli, yeni yolu, prensiplerini ve tutumunu tayin etmekle görevli bulunmaktaydı.' Eğer bu esas görev ikinci plânda kalırsa çok yazık olacaktır. Bu bakımdan, çok kim-' senin arzusu "Dörtler Meselesi"nın ilk gün bir açık hesaplaşma ile halledilmesi, ondan sonra ciddi çalışmaların başlamasıdır.

Bu, İnönünün liderlik vasfının yeni bir imtihanını teşkil edecektir.

Kulağa Küpe...

Yem Haber

Falih Rıfkı At ay C.H.P. den istifa etmiş.

Aaa! O C. H. P. li miydi! Biz onu "Bedinin Ortağı' zannediyorduk, yahu!.

A.P.

Komşuya bakarken

Bu hafta, .siyasetle meşgul olanlâr gözlerini C. H. P. bardağında kopan fırtınaya çevirmiş haldeyken A. P. içinde, önemi az kimse tarafından anlaşılan bir hadise cereyan etti Mümtaz Tarhan, bu partinin İstanbul İl Başkanlığından istifa etti. Menderesin eski Çalışma Bakanı olan ve sütten ağzı yanmış bulunan. Yüksek Adalet Divanını boylamaktan ancak 1957'de Ankara Menderesin adaylarına oy vermeyi reddetmiş bulunduğu için kurtulan Tarhan bununla da kalmadı. "Gökhan Takımı'nın eline düşmüş A. P. de >. fiilî hiç bir görev almayacağını açıkladı

Teşkilât Gözü

Kasım Gülek, Nihat Erim, Avni Doğan ve Turgut Göle dörtlüsü, bugünkü C. H. P. ve dolayısile İnönünün idaresini beğenmiyorlar, İnönüyü bertaraf etmekle par* tiyi ele geçireceklerini «anıyorlar, beyanat üstüne beyanat, hücum üstüne hücum tazeliyorlar.

Partiye girdiği günden bugüne kadar -ki 15 sene hiç ara vermeden 9 sene Ocak Başkanı ve 6 seneden beri de İlçe İdare Kurulu üyesi olarak gerek İnönünün politikasını, gerekse Dörtlerin çalışma, tutum ve durumlarını uzak veya yalandan, ama günü gününe izlemiş, iddiasız, sade bir C, H. P. li olarak bası hususları Kurultayın arefesinde partililerle, Kurultay delegelerine arzetmekte fayda görüyorum,

KASIM GÜLEK

Kasım Gülek, ilk Genel Sekreterliğe seçildiği 1960 yılında parti toplantılarında "Size Ankaradan, büyük Genel Başkanımız İnönüden selamlar getirdim" demek suretiyle söze başlar ve büyük alkış toplardı. Çünkü Kasım Gülegin Genel Sekreterliği, başta Nihat Erim olduğu halde en küçük üyeye kadar herkesçe yadırganıyor, sesinin tonu, tipi, sahteye kaçan gülüşü, itimat telkin etmeyen edası ve iskambil kağıtları şeklindeki notlara bakarak konuşması hoşa gitmiyordu. Gülek de bunların farkında olacak ki, İnönünün teşkilâtça çok sevildiğini de sezdiği için, her konuşmasının amentüsü İnönüden selâm getirmek oluyor, bir günde bir kaç yerde konuşuyor, ama doldurulmuş plâk gibi aynı şeyleri söylüyordu. Nihat Erimin de teşviki ile Kasım Gülegin bu ve daha birçok kusurları parti ileri gelenlerince biliniyordu. Bir eski milletvekili arkadaşımız 1953 yılında Nihat Erime diyor ki: "Beyefendi. Gülekle sizin aranızdaki gizli çekişmeleri teşkilât biliyor ve bu, teşkilâtı yıpratıyor. İki medeni insan olarak karşı karşıya gelip, aranızdaki ihtilâfları halletmeniz lâzım". Erim, arkadaşa şu cevabı veriyor: "Fikir tartışması, fikri olanlarla yapılır. Kasım Gülekte fikir yok ki, onu karşıma alıp konuşayım, tartışayım".

Kasım Gülek zaman zaman konuşmaları ile umumi efkârın dikkatini çekmek için kılık ve kıyafet değiştirmeyi denedi. Abalı, çarıklı ve kavallı seyahatler tertip etti. Bir köy çocuğu olduğum için ruh haletini çok iyi bildiğim türk köylüsü, Güneğin bu tutumunu kıskıs gülerek seyrediyordu. Çünkü herkes gibi köylüler de biliyorlardı ki, Gülek çok zengindir ve bütün bu hareketler yapmacıktır. Biz, C. H. P. nin alt kademeleri, faal üyeleri ise, Gülegin bu ve diğer hafif hareketlerini yüreğimize taş basarak takip «diyorduk. Bir Bize konuşmasında Yalmana karşı kullandığı lisan ve aldığı cevaplardaki gerçek bilgi ve dokümanların, bugün dost geçindiği Nihat Erim tarafından Yalmana verildiği daha o zaman yayılmıştı. Yalmanla olan çatışmada Gülek, hakarete uğramış olarak mahkemeye başvuracağını açıkladığı zaman, karşı taraf meydan okumuş ve "Buyur mahkemeye" demişti. Fakat Gülek mahkemeye gidememiş ve Yalmandan aldığı cevaplara hak kazandığı intibaını uyandırarak, teşkilâtın yüzünü bir kere daha kızartmıştı. Genel Sekreterliği sırasında Nisbi Sistemi savunan ve programa alındığı zaman da aynı makamda bulunan Gülek, son İstanbul İl Kongresinde "Kurucu Mecliste ekseriyette idik, Nisbi Sistem kabul edilmekle hata edilmiştir" demek suretiyle tezada düşmüştür. Evvelâ Nisbi Sistemi vaad eden, sonra eline fırsat geçince sözünden cayan bir parti durumuna C. H. P. yi düşürmeğe Guletin hakkı var mıdır? Sonra, Nisbi Sistem olmasa idi bugün Kasım Gülek milletvekili olamaz, partimiz ancak 120 kadar milletvekili çıkarabilirdi. Kasım Gülegin bunları bilmemesi imkânsızdır. Ama, mademki parti onsuz da idare ediliyor, şimdiydim savunduklarının tersini söylemekte bir mahsur yoktur. Çünkü Kasım Gülek, "Ya ben, ya hiç"cidir.

Kasım Gülek İstanbul İl Kongresinde "Memlekette bir Çok aksaklıklar var, pahalılık almış yürümüş, işler iyi gitmiyor" yollu beyanatta bulundu. O gün Kasım Gülekten biz yeni hiçbir şey öğrenmedik. Çünkü his halkın kendisiyiz ve dertleri, en az onun kadar biliyoruz. Bizim ıstırabımızı, gözümüzün içine baka baka söyleyeceğine, Parti Grubuna götürseydi samimi olduğunu anlardık. Kasım Gülek Ocakların açılmasından bahsederek, bizim parti içinde de olduğunu zannettiği t). P. tipi Ocak Başkanlarına şirin gözükmek ve Kurultayda onlardan oy almak istiyor. Gülek, herkese mavi boncuk dağıtmak suretiyle, elinden kaçırdığı Genel Sekreterliğe kavuşmak İstiyor. Hattâ icab ettikçe, ekibi ile birlikte midelerden işe girmekten çekinmiyor. İnönünün teşhisi tamdır. Kasım Gülek ve arkadaşları D. P. tipi bir partizanlık vaad etmektedirler. 1961 İstanbul İl Kongresi arefesinde bir Gülekçi bana "Sen neden bir Belediye Meclisi üyesi olmayasın" demişti. Bu seneki İl Kongresinde aynı klikten biri, "Senin geçmişte uğradığın mağduriyetlerle meşgul oldular mı, yine aynı vazifede misin?" demek suretiyle ve mide yolu ile beni dahi elde etmeğe çalışmıştır.

NİHAT ERİM

Nihat Erimi San Francisco Konferansı günlerinde, İzmitten milletvekili olduğu zaman işittik. Sonra, Ulusta yazdığı başyazılarından, Bakan ve Başbakan yardımcılığından tamdık. Bir defa da Beyâzıtta, Malatya C. H. P, Ocağının açılışında yaptığı konuşmayı dinledim.

Sade bir C. H. P. 11 vatandaş olarak (ben Nihat Erimi, İstikbalde İnönünün yerini tutacak adam sanırdım. Başbakan Yardımcılığından sonra ve iktidarın değişmesi üzerine Genel Sekreter olacak kimse diye gözlerimiz Nihat Erime çevrili idi. Gurur ve azameti, 1950 Kurultayında ittifakla Genel Sekreterliğe gelmeği özlemesi Kasım Güleğe mağlûp olmasını intaç etti. Ama Erim, Ulusun' başyazarı ve siyasi murakıbı olarak partiye yön veriyordu. Kulaktan kulağa öğreniyorduk ki, Gülekle hiç geçinemiyor, fakat Genel İdare Kuruluna ve Ulusa fikirlerini empoze edebiliyordu. Gülek de bu yüzden Genel İdare Kurulunu dinlemiyor, Genel Merkezin arzusu hilâfına gezilere çıkıyor, vaadlerde bulunuyordu. Gülek "Masa başında politika olmaz" derken Nihat Erimi kasdediyor, Erim de, partinin beyni sayılan Genel İdare Kurulunun fikri çalışma ve hazırlık yapmasını savunuyordu. Nihat Erim Muhalefet Partisi olarak sertlik taraftan idi. Güzel yazıyor, İnönü tarafından seviliyordu. Hergün Menderese hücum ediyor, onu diktatörlükle itham altında tutmak istiyor, ama, diktatörlüğü dahi Menderese çok

ile Dörtler.

gördüğü için "Diktatör Taslağı" diyordu. Partinin mallarının alınmasına ve C. H. P. ile D. P. nin ilk günlerden itibaren arasının açılmasına biraz da Nihat Erim sebep olmuştur. Ama biz partinin alt kademe faal üyeleri, Erimin yazılarından kuvvet alıyor, cesaretleniyorduk.

1954 seçimlerinde alınan neticeler ve onu takip eden Kurultayda Güleğin Erim grubunu tasfiye etme* si, Ulusun kapanmış bulunması, Nihat Erimin parti organında, yetki ile yazı yaşamaması yavaş yavaş bir dönüşün vesilesi olmuştur. Rahmetli Yalçının bir yazısından ötürü Erime Ait gazetenin para cezasına çarpılması, cezanın pazarlıkla Menderes tarafından affı. sonra Erimin Menderesin kucağına düşmesi birbirini kovalamıştır.

Açık olarak belirteyim ki, 3 gocuk babası, hattâ şu anda çok bedbaht bir vatandaş, bir C. H. P. li ve hayatta tek dikili ağacı olmayan bir Türk olarak, Erimin yerinde olsam, değil bugünkü gibi iddia sahibi olmak, konuşmak, siyasi hayatta kalmaya çalışmayı ayıp sayarım. Bence bugün Erim bir siyasi mevtanın dahi ötesindedir.

AVNİ DOĞAN

Avni Doğanı 1950 seçimlerini kaybettiktin sonra İstanbul il Kongresi arefesinde, İl Merkezinde sayın Sancarın delegelerle yaptığı özel bir toplantıda tanıdım. (Hattâ mezkûr toplantıya sayın F. R. Atay da katılmışlardı.) Kendileri o zaman Yozgat milletvekili idiler ve milletvekilliğine Ankara Valisi iken seçilmişlerdi.

Avni Doğan orada İnönüyü bize dünyanın en büyük siyaset adamlarından biri olarak takdim etti, methetti, göklere çıkardı. Bundan iki ay kadar önce Dünya gazetesinde yazdığı başyazıların birinde "Lider ve Taslakları" derken, taslak olarak İnönüyü kastediyordu. 1951'de ve ondan sonra da daima övdüğü İnönüyü Lider Taslağı olarak tavsif eden Avni Doğanın Yassıada dâvalarından birindeki şahadetinde bahsettiği erkeklikle alâkası olmadığını anlamamak mümkün değildir. Ben Avni Doğanın yetinde olsam, Lider Taslağı diye tavsif ittiği İnönünün başkanlık ettiği partide bir gün dahi kalmazdım. Faraza Avni Doğan bu Kurultayda C. H. P. Genel Başkanı seçilirse ben C. H. P. den derhal istifa ederim ve ismi Altıok olan 11 yaşındaki kızımın adını derhal değiştiririm.

Kurultaya aklıselimin hâkim olmasını bütün kalbimle diliyorum.

Faik GÜROL
C. H. P. Beykoz İlçe
İdare Kurulu Üyesi

AKİS'in nota:

Faik Gürol yazısında, Dörtlerin dördüncüsü Turgut Göleden tek kelimeyle dahi bahsetmemiştir. Bu, Dörtlerini dördüncüsünün Teşkilâtça ne kar dar mühimsendiğinin parlak delilini teşkil etmektedir!

Gülek - Doğan - Erim G. H. P. Genel Merkezinde
Yahu, bunların bir de Dördüncüsü vardı!

Gerçi C. H. P. içindeki hadiseler, A. P. de. "Gökhan Takımı"nın partiye hâkim olmasının tabii reaksiyonunu geciktirdi. Nitekim Meclis Grupu bir bekleme devrine girdi. Zaten bu hafta Başkentte bütün politika hayatı durdu ve herkes Kurultayı bekler hal aldı. Ama Mümtaz Tarhan A. P. de "Gökhan Takımı"-nın emrinde çalışmanın başına neler getireceğini ve memleketi de, demokratik rejimi de nereye sürükleyebileceğini gördüğünden istifasını geciktirmedi.

Aslına bakılırsa, A. P. içinde bu hafta "C. H. P. Meseleleri" eğer her şeyin üstünde önem kazandıysa bunun sebebi "Komşuda pişer, bize de düşer" inancıdır. Zira A. P. içinde bir bölünmenin olacağı, Müfritlerle Mutedillerin aynı kazanda daha fazla kaynamalarına imkân bulunmadığı herkes tarafından kabul edilmektedir. Ancak Mutediller, C. H. P. den kimlerin uzaklaştırılacağı--ı veya ayrılacağını merak etmektedirler. Elemanlar belli olduktan sonra, bir takımın yapılmasına çalışılacaktır. A. P. li Mutediller, G H. P. li bazı kimselerle zaten usun süredir temas halindedirler. Bunların başında, Nihat Erim ile Kasım Gülek gelmektedir. Bundan bir süre önce, Meclisin Basın - Yayın Komisyonuna ayrılan odasında A. P.

(Adana 1. Sulh Ceza Mahkemesi kanalıyla aldığımız tekziptir.)

AKİS'in yalanı

Derginin 29/11/962 tarih ve 440 cı sayısının 16, 18 ve 19 sahifelerindeki benimle ilgili yayın bütün bütüne uydurmadır.

Benimle konuşmasını temamen değiştirilerek kaleme alan Metin Toker her sözünde Adanaya geldiği belli olup yine ayni şekilde İstanbuldan Tip'ini kurmak üzere memleketim olan Adanaya geldiğimi ve Adanada partiyi kurduğumu söyleyen Tokere tip'nin Adanada koruyucuları arasında olmadığımı tip'e adana kuruluşunda sekizi ay sonra üye olduğumu bildiririm. İşçi meseleleri ile ilgili incelemeler yapmak üzere Adanaya geldiğini söyleyen Tokere dört gazetecinin huzurunda hayretten ağzı açık bırakan bir sürü işçi meseleleri anlatmıştım incirlik hava alanında çalışan işçilere yapılan adaletsizliktin söz etmiştim bir gazetecinin vatandaşların çektiği acılardan iki söz etmesi gerekmezini idi. yazının bir yerinde Metin Toker başına büyük bir iş açmıştır, incirlik hava alanında çalıştığımı ve sendika başkanı olduğumu söyledikten sonra (Cenan bıçakçı bir başka hususiyeti kominstlik) suçundan hüküm geymiş olmasıdır diyor. İncirlik hava alanında çalışan işçilerin polis ve savcılık tahkikatından sonra çalıştırıldıkları sendika kanununa göre komінistlikten hüküm giyen bir adamın sendika başkanı değil sendika Üyesi bile o l m ı y a c a ğ ı n ı bilir. Kişi iddialarını ispatla görevlidir. Metin Toker hüküm giydiğimi ispat etmesi şimdilik şöyle dursun hakkımda komünistlikten açılmış bir tahkikat olduğunu isbat etmesi kendisini yükseltecektir. Metin Tokere bu iddiasını ispat için halk oyu önünde ve yine kendi dergisi sütunlarında önümüzdeki haftada çıkacak ilk sayıya kadar zaman veriyorum, fakat isbat edemese o zaman çalakalem önüne her gelene böylesine en ağırından isnatlarda bulunan metin Tokerin bir şeyler yapması gerekmektedir. Büyük bir güvenle bağlı bulunduğum Türk adliyesi karşısında hesap vermeye hazırlanmalıdır.

Canan Bıçakçı
Türkiye İşçi Partisi
Adana il başkanı

Mümtaz Tarhan
Türkün aklı!

nin Kocaeli Milletvekili Süreyya Sofuoğlunun yaptığı bir açıklama şimdi sık sık hatırlatılmaktadır. Sofuoğlunun dediğine göre Nihat Erim daha seçimlerden önce A. P. lilerle görüşmüş, eğer C. H. P. listesinin başında yer almazsa veya adını Genel Merkez, Kurucu Meclis seçimlerinde olduğu gibi silerse A. P. listesinin başına geçmeğe hazır bulunduğunu bildirmiştir. O tarihte bu açıklamaya gülenler, bugün düşünmektedirler. Düşünenler, "Gökhan Takımı" ile işbirliği halinde olmayacak kadar kendini bilen ve aklını henüz tamamile kaybetmemiş A. P.-lilerdir.

Mamafih, bu hafta bir Mutedil A. P. li bu mecmuanın bir muhabirine şöyle dedi:

"— Takım olmasına takım oluruz ama, hangi sistemle oynayacağımızı nasıl tayin edeceğiz? Dörtler kendi aralarında bir ahenksizlik numunesi: Cuntacı Doğan ve Göle, yanardöner Erim ve Gülek! Biz, zaten başka bir âlemiz. Artık bir araya geldiğimiz'de çıkacak malı, var kıyas et!"

Buna rağmen, siyasi hayatın Kurultaydan sonra ciddi bir gelişme kaydedeceği, bir takım cephelerin kurulup bir takım cephelerin bozulacağı, çok transfer olacağı ve bunlarda C. H. P. lilerden çok -pek az kimsenin Dörtleri takip edeceği anlaşılmaktadır- Mutedil A. P. lilerin rol oynayacağı bu hafta Başkentte herkesin paylaştığı inançtır.

İdare

Hak yerini buldu

Haftanın ortasındaki çarşamba günü, Sağlık Bakanlığının birinci kalandaki müsteşar odasında son derece ilgi çekici bir olay cereyan etti.

Saat tamı tamına 14'dü. Müsteşarlık odasında iki adam sarmaş dolaş olarak birbirlerini öptüler ve tebrik ettiler. İki adamdan biri, Sağlık Bakanlığında A. P. li Suat Seren hüküm sürerken arkadaş hatırı i ç i n müsteşarlık koltuğuna oturan Dr.

Sağlık Bakanlığı binası
Dokuz köyün onuncusu

Alâaddin Ekmen, diğeri ise A. P. 11 Koalisyonun felaketzedelerinden, eski müsteşar Dr. Nusret Fişekti. İki meslekdaş son derece samimi bir şekilde birbirlerini tebrik ederken,bir hatanın tashih edilmiş olmasından memnun görünüyorlardı.

Pazartesi günü Nusret Fişek, Danıştaydan gelen bir ilam ve hemen arkasından da Sağlık Bakanı Yusuf Azizoğlundan bir vazifeye davet mektubu aldı. Bu sırada Serenin müsteşarı, muayenehanesinin yolunu büyük bir gönül ferahlığı içinde tutmuştu. Zira, vazifeyi zaten gönülsüz yapmaktaydı.

Hikâyeyi AKİS okuyucuları iyi hatırlayacaklardır. Bundan bir süre linet, A. P. - C. H. P. Koalisyonu devrinde, bu sütunlarda A. P. 1i Suat Serenin usulsüz ve haksız muamelelerinden uzun usun bahsedilmiş, bilhassa Sağlık Bakanlığı Müsteşarı Dr. Nusret Fişekin vazifesinden alınmasının yersizliği belirtilmişti.

Pazartesi günü, hakkın başlı basına bir kuvvet olduğunu savunan adam, Nusret Fişek, Türk Milleti adına hüküm veren Danıştaydan aldığı bir kararla saki makamına oturdu.

Suat Seren 30/12/1961 tarih ve 796 sayıyı taşıyan bir kararname ile Sağlık Bakanlığı Müsteşarı Nusret Fişeki, Hıfzıssıhha Okulu Müdürlüğüne nakletmişti. Fişek, bizzat Bakana da ifade ettiği gibi, hakkını arama yolunu susmaya tercih ederek Danıştayda bir iptal dâvası açtı. Fişekin avukatlığını Prof. Faruk Erem yapmaktaydı. Erem, dâvayı çok kısa bir şekilde vazederek 796 sayılı kararnamenin iptalini talep etti. Zira Bakanlığın gerekçesi, hukuk prensipleriyle bağdaşmayacak bir mahiyet arzediyordu. Sağlık Bakanlığı, müdafaa sadedinde, Bakanla Müsteşarın fikir ihtilafına düşmüş bu lunduğunu ileri sürüyordu. Eremin yakaladığı püf noktası bu oldu. Bir fikir ihtilâfı sebebiyle ,bir müsteşarın kolundan tutulup atıldığı nerede görülmüştü ? Danıştayın Kanun sözcüsü bu garip müdâfaa hattını süratle yardı ve Türk Milleti adına karar veren Danıştayın 5. Dairesine ışık tuttu.

Kanun Sözcüsü hemen hemen Eremle aynı kanaati izhar etti. Sözcü bir başka noktayı da gözden kaçırmadı : 788 sayılı Memurin Kanununun 1777 sayılı kanunun 2. maddesiyle muaddel 42. maddesinde memurların naklen tâyinlerinde derece ve sınıf değişikliği ile nakil lüzumunun sabit olması gerektiği derpiş olunuyordu. Halbuki Bakanlık, savunmasında, sadece Bakan ile Müsteşar arasında fikir ihtilâfı bulunduğundan bahis asıyordu. Üstelik, bu ihtilâfın ne gibi objektif esaslara dayandığı da pes geçiliyordu.

Danıştay 5. Dairesi bütün uygunsuz noktaları tespit ederek 5 Kasım 1962 günü kararını verdi: Nusret Fişek eski görevine iade edilecektir! •

Fişek masasının başına geçtiğinde Sağlık Bakanlığında belli bir sevinç gezildi.

Nusret Fişek bir-bakıma bir başka noktayı da ispat etmiştir, Demokratik nizâm içinde hakkı gaspedilenler, haklarını gerekli merciler vasıtasıyla arayabilirler ve eğer haklıysalar, hiçbir siyasi vasıtaya: ihtiyaç kalmadan haklarını geri alabilirler.

Fişekin makamına iadesinin asıl önemli yanı budur ve bilhassa C. H. P, içinde, Koalisyonun öteki kanadına mensup bir takım Bakanların partizan davranışlarından şikâyet edilirken, tutulması gereken yolu göstermektedir. Meselâ Rıfat' Öçtenin bir partizan tasarrufu hakkında Danıştaydan böyle bir karar alınabildiği takdirde Rıfat Öçtenin Bakan olması bir yana, Y. T. P. içinde kalması dahi son derece şüpheli, hatta imkânsız hal alacaktır. Ama bunu temin için, partizanlığa karşı Genel Merkezden mukabil partizanlık istenecek yerde, mücadeleci Nusret Fişeğin davranışı benimsenmelidir.

Suat Seren
Bozum!

Basın

Vatanseverler

Düello kritik bir safhaya girmişti.

"— Ben senin..."

"— Ben de senin..."

. "— Sen kim oluyorsun da, benimle uğraşıyorsun.. Bir yığın işçi"-nin ekmeğiyle oynuyorsun.. Kimin ilanını, kimin için kestiriyorsun.. Ben senin..."

"— Ben de senin-."

Sonra havada vızıldayan bir yumruk.. Yumruğun, genç adamın suratında çıkardığı ses.. Araya girenler.. İki kişiyi kollarından yakalayıp kenara çekenler... Karşılıklı söylenmeler... Ve sükûnet..

Fethi Giray - Naim Tiralı
İdealist Hancılar

Hadise, Ankara Gazeteciler Cemiyeti Lokalinin İdare Heyeti odası önündeki küçük koridorda cereyan etti. Taraflardan birisi, Rüzgârlı sokağın tanınmış "iş adamı" Tuğrul Aşuroğluydu! Diğerine gelince, Ankara Gazeteciler Sendikası Başkanı Beyhan Cenkçi.. Cenkçiyi biraz evvel yemek yediği masadan bir garson gelerek çağırmış, Cenkçi dışarı çıkınca alkollü Aşuroğluyla karşılaşmış ve ağzını açmağa vakit kalmadan olay cereyan edivermişti.

Cenkçi ile Aşuroğlu arasındaki yumruklaşma birkaç günün hadisesi değildir. Tuğrul Aşuroğlu Sendika Başkanına birkaç aydan beri adamakıllı hınçlıdır. Zira, Ankara Gazeteciler Sendikası, Aşuroğlu ve ortağı Fethi Girayın Sahibi, Yazı İşleri Müdürü, İstihbarat Şefi, Sekreteri ve Muhabiri bulundukları ve aylık resmî ilân geliri binlerce lirayı tutan Kudret gazetesinin ilânının kesilmesinde büyük rol oynamış ve tabiatıyla tirajdan yoksun Kudret, sadece kâğıt parasına çıkmasına rağmen kapanmak mecburiyetinde kalmıştır.

Ancak, Aşuroğlu - Giray ortaklığını şimdi buna benzer bir hikâye daha beklemektedir. Zira Rüzgârlının bu iki iş adamı, yeni bir teşebbüse girişmişlerdir. Yeni teşebbüs pek parlaktır. Başkentte azalan gazete sayısı resmî ilândan düşen payın adamakıllı artmasına sebep teşkil ettiğinden, parsadan faydalanmayı düşünmüşler ve İstanbullu iki sosyalist iş adamıyla yeni bir teşebbüs için ilk adımlarını atmışlardır.

Yeni teşebbüs, yıllardır İstanbulda yayınlanan Vatan gazetesinin Ankaraya taşınmasıdır! Sosyalist patronlar -Cemal Reşit Eyüboğlu ve Naim Tiralı- ile Rüzgârlının iki kapitalisti bir anlaşmaya varmışlardır. Aşuroğlunun yumruğu, Vatan gazetesinin resmî ilân almasını temin için atılmış ilk adımdır.

Vatan, Ankarada Aşuroğlu ve Çirayın sahibi bulunduğu tesislerde basılacaktır. Tesis, kendilerine bir ay sonra resmî ilân alma imkânını sağlıyacaktır. Ortaklığa iştirak eden dörtlü, parsayı yüzde 50 kırışmak üzere anlaşmışlardır. Yani Vatanın İntiyazı yüzde 50, tesisler yüzde 50 olarak teraziye konmuştur. Böylece yeni kurulan şirketin yüzde 50 si Tiralı - Eyüboğlu sosyalist ekibinin, yüzde 50 si Giray - Aşuroğlu kapitalist beraberliğinindir!.

Ancak, yeni şirket gazetenin masrafını yükseltebilmek için bir küçük formül bulmuştur. Vatan ortaklığı, basıldığı matbaaya bir miktar para verecektir. Yani baskı parası bir cepten alınıp öbür cebe indirilecek ve defterin masraf hanesine aktarılacaktır. Tabii faturayı ödeyen gene devlet olacaktır.

Vatan, resmî ilân alabilmek için gerekli kadroyu kurmuştur. 'Çalışanlara, "Şimdilik bir parça dişinizi sıkın, iyi günler gelecek" denmektedir. Basın piyasasındaki kriz, fikir işçilerinden müşkül durumda olanları Vatan çatısında toplamıştır.

Yeni Vatanın eski Vatandan bir farkı, "o çeşit solculuk"un ikinci plâna atılmasıdır. Bilindiği gibi Cemal Reşit Eyüboğlu, Türkiyede solculuğun ticaretini yapan kapitalisttir. -Eyüboğlu, Yönün de ortağıdır. Ancak bunun fazla para getirmediği anlaşıldığından şimdi Vatan, "ilerici aydın" olmaktan vaz geçmektedir. Yeni ortaklar ise, pembe rengin gazeteden silinmesini istemektedirler.

Hadise, iki bakımdan alâka çekicidir. Birincisi, adına Resmî İlân denilen belânın Basını ne hale getirmiş olduğudur. İkincisi, solculuğun ve sosyalizmin, bir ciddi cephe teşekkül etmediği için siyasî tarafı ve fikrî yönü itibariyle kimlerin, yarabbi kimlerin elinde oyuncak olduğudur. Ancak, Hükümet Resmî İlan rezaletini cesaretle temizlemediği, komünist olmayan sol cephe ise kendisine Parlamentoda bir itibarlı kadro bulup düzenlenmediği müddetçe keşmekeş devam edecek, Basın da Solculuk da dejenere halden kurtulamayacaktır.

Dış Yardım

Üç nal ve **bir** at..

"Başbakan Yardımcısı Turhan Feyzioğlu elindeki kalemle önündeki Yenice paketinin arkasına muhtelif geometrik şekiller çiziyor, heyecanla bir haberi bekliyordu. Sigara paketinin arkasındaki şekiller çoğaldıkça, genç Başbakan Yardımcısının da heyecanı artıyordu. Nihayet Feyzioğlunun beklediği haber kendisine ulaştırıldı. Bu sırada saatler 20.80 U biraz geçmekteydi. Feyzioğlu şekil çizmeyi bir tarafa bıraktı, paketten bir sigara aldı ve keyif-

GENERAL MOTORS

25.001.

Lokomotifini Yaptı

Birleşik Devletlerden Başka

Bu Lokomotifler Bugün

Kanada, Meksika, Birezilya, Arjantin, Şili, Kolombiya, Panama, Filistin, Venezüela, İran, Mısır, Yugoslavya, İtalya, Hindistan, Pakistan, Peru, Kore, Lübnan, Suudi Arabistan, Milliyetci Çin

Rayları Üzerinde Hizmet Görüyor

TÜRKİYE EMLÂK

KUŞ YUVASINDA
PARANIZ
VAKIFLAR
BANKASINDA
BÜYÜR
TÜRKİYE VAKIFLAR BANKASI

le tüttürdü. Feyzioğluna ulaştırılan haber şuydu:

"— Konsorsiyum prensip' olarak istediğimiz yardım miktarını kabul etti..."

Haber gerçekten sevinecek kadar İyi ve ilginçti. Feyzioğlu, üzerinde büyük emeği olan 5 Yıllık Kalkınma Planının finansmanı için gerekli dış yardımın temin edilmiş olmasını elbette büyük bir memnuniyetle karşılıyordu. Zira birkaç gündür doğrusu istenirse ilgilileri, Yunânistanın uğradığı akıbet bir hayli telaşa düşürmüştü. Nitekim Feyzioğlu, bu telâşını Kurultay arefesinde söylediği şu sözlerle anlattı:

"— Bu işe öyle gömüldük ki, parti işleriyle bile meşgul - olamadım. Vakit bulursam Kurultaya gidebileceğim..."

İlgililerin bu derece telâşlanması boşuna değildir. 11-12 Aralık tarihlerinde Pariste yapılan Konsorsiyum toplantıları bir hayli çetin geçti. Durum son derece nazik olduğundan, Türk heyeti, daha evvel meseleyi OECD içinde halletmiş olmasına rağmen, dişini tırnağına taktı. Ziya Müezzinoğlu ve Kemal Siberli Türk ekibi, Pariste bulunan Ahmet Tufan Gülün de iştirakiyle çalışmalara katıklı.

İlk günden itibaren müzakereler, yardımın şekli ve şartlarından ziyade, miktarı üzerinde oldu. "Konsorsiyuma dahil devletlerle Türkiyenin, aslına bakılırsa, derdi buydu. Türkiyenin talep ettiği miktar 260 milyon dolarlık bir yardımdı.

Aslında plânın tatbikatı için 1963 yılı içinde Türkiyeye lüzumlu para 400 milyon dolar civarındadır. Ancak, bunun 25 milyon doları Özel sermaye hareketleri, 60 milyon doları AID kanalıyla yapılan zirai istihsal fazlası yardımlar ve 68 milyon doları da DLF ve Exim Bank tarafından bugüne kadar temin edilmiş" tir.

Böylece geriye 280 milyon dolarlık bir açık kalmaktadır. Bu miktarın da 80 milyon doları ihtiyat payı olarak düşünülmüştür.

Konsorsiyum toplantısında, Türk heyetinin uğradığı güçlüğü, bu miktarın koparılması teşkil etti. Türk ekibi elinden geleni yaptı. Yaptı ama 30 milyon dolarlık ihtiyat akçasını koparamadı. Meselenin böyle olacağı anlaşılınca durum merkeze bildirildi. Merkez ısrar edilmemesini, zira buna fazla ihtiyaç olmadığını, esas ana paranın acilen temini gerektiğini belirtti. Müzakerelerin bundan sonrası bu direktif üzerine yapıldı ve gerekli 250 milyon dolar üzerinde mutabakata varıldı.

Bundan sonrası...

Ancak iş bununla bitmemektedir. prensip olarak verilmesi kararlaştırılan 250 milyon doların . üye devletler arasında ne şekilde taksim edileceği de bir problemdir. Bu yükün iki büyük ucunu Amerika ve Federal Almanya taşıyacaktır. Ama OECD toplantısında Genel Sekreter Kristensen yaptığı konulmada:

"— Bir devlet için sağlık ve sosyal hizmetler nasıl bir âmme hizmetiyse, gelişmiş devletlermiş az gelişmiş ülkelere kalkınma konusunda yardım yapması da bir âmme hizmetidir" demiştir. Genel Sekreterin bu

Ziya Müezzinoğlu
Müezzin de bildiğini okur

sözleri, Konsorsiyuma dahil devletleri fazlasıyla etkilemiştir. Bunun yanında, OECD toplantısından bir kaç gün evvel Türk Hükümetince iç finansmanda mevcut 300 milyon liralık açığın yeni vergilerle kapatılacağını belirten bir raporun gönderilmesi üye devletler üzerinde büyük bir itimadın doğmasını sağlamıştır.

İşte bu bakımdan paranın pay edilmesindeki güçlüklerin büyük bir kısma halledilmiştir. Hattâ .250 milyon doların % 80 inin devletler arasında nasıl taksim edileceği hususunda şimdiden bir karara bile, varılmıştır.

Bir başka memnun edici haber, İsveçin Konsorsiyuma katılmış olması ve İsviçrenin de katılmak üzere bulunduğudur.

Yıldızlar Şakacıdır.

Kasım Gülek bir 19 Ocakta doğmuçtur. Burcu, Oğlaktır. Avni Doğan bir 22 Aralıkta doğmuştur. Onun da burcu Oğlaktır. Nihat Erim 30 Kasımda doğmuştur. Burcu Yaydır. Turgut Göle 17 Şubatta doğmuştur. Burcu Kovadır. Gülek, Doğan ve Erim pazar ***günü*** *Partiden atıldılar. Göle, mukadder akibetini çarşamba, günü buldu. Baknız o günler, çeşitli gazetelere güre yıldızları kem dileri için ne diyordu...*

Oğlak Burcu (Gülek - Doğan)

Yeni Sabah — Bir-yolculuk 'sırasında karşılaşacağınız olaya fazla değer vermeyiniz,) Büyük ithi'âtlara yol açarsınız.

Dünya — Başka bir yol daha deneyin. Belki o başarılı olur.

Akşam — Çok karışık bazı işlerde başarı sağlayacaksınız.

Yay Burcu (Erim)

Teni Sabah — Bir yakınınızın durumu ile ilgilenmek mevkiinde kalacaksınız. O kimseye ait yeni bir haber bekleyiniz.

Dünya — Son günlerde biraz sinirlisiniz. Bu, aleyhinize oluyor.

Akşam — Tereddütlere rağmen durum iyiye doğru gelişmektedir.

Hürriyet — Aksine hareket etmeğe göncünüz razı olmuyorsa, bugünlerde serinkanlı ve mutedil davranmaya çalış r Münakaşa etmeniz da muhtemel.

Kova Burcu (Göle)

Dünya — Büyüklere karşı daha diplomatça ve saygılı konuşmalısınız.

Akşam — Hayal kuvvetine dayanan işlerde başarı göstereceksiniz.

Hürriyet — Sizin için "Ona lâf anlatmak deveye hendek atlatmaktan güç" diyenler haksız. Bu tesiri **bir** an evvel silmeğe gayret etmelisiniz.

AKİSin ANKETİ

Gençlik Neyle Meşgul

Bu hafta içinde AKİS muhbirleri *muhtelif fakültelerde, Yüksek Öğrenim yapan çok sayıda gençle görüştü. Gençlere sorulan sual şu idi: Türk gençliğinin meşgul olduğu en önemli üç konu nedir t Aşağıdaki ankette Sayasal Bilgiler Fakültesi ve İlahiyat Fakültesi öğrencilerinin AKİS'in Anketine verdikleri ilgi çekici cevaplan bulacaksınız.*

Siyasal Bilgiler Fakültesi

Ankete cevap verenlerin miktarı: 80 öğrenci.

Ankete cevap verenlerin adları: Erol Tunaboylu - Muharrem Durubal - Emel Örgen - Feridun Özergün - Mecdi Atamyıldız - Nilüfer Süerdem - Kemalettin Koç - Yaman Atalay - Ersen Erseven . Orhan Şener - Fikret Üçcan . Aydan Bil- Volkan Tanju - Cem Alpar - Salih Özkan Öney Gündüz *Kalığ* - Gürel Gökçe - Süleyman Çelik - Çetin Çulhaoğlu - Atilla Apaydın - Tuncer Uçaroğlu - Hilmi Elifoğlu - Cema Can - Abdülkerim Osman - Selma Karaca - Mümtaz Aktaş - Hilmi Kayaş - Erdal Türkkan - Erdil Nami - Varol Silahtar . Melih Borahan . Nurtekin Sekman - Erkut Deniz - Ö. Ünel - Şakir Tetik - Ali Salih - Erhan Tezgör • Oğuz Kutdemir - Armağan Bengi - Erhan Kaleşoğlu - Mehmet Güler - Tufan Babamyıldız . Ömer Şahinkaya - Hulusi Öztürk - Burhan Özfotura . Nurhan Candemir • Gündoğan Çoğal - Kemal Tosyalı - Orhan Demirler . Fahir Işıksız - Dinçel Kazancı - Urgay Engun - Tamer Süral - Mustafa Uçuk .-Gürel Tüzün - Fahri Özbaki - Bora Gemalmaroğlu - Candoğan Boray - İbrahim Yaycıoğlu - Aynur Sümer - İlkay Karakoç- Orhan Kayaalp - Bülent Üstünel - Ayşe Tığlı - Bilge Hısım - Aydın Onbulak - Gürel Çelikkanat - Filiz Menteşe - Arıcan Güral - Ahmet Yaman - Güneş Altan - Esin Çıtıpıtıoğlu - Şener Alpsan - Mehmet Bormarbek - Mustafa Yazgan - Güney Timur - Gülden Argun - Erol Köseoğlu - Meral Eti . Özcan Aşçıoğlu - Nihat Erdoğan - İris Çoğan - Naci Nacar - Nejat Odabaşıoğlu - Süheyla Boyacıoğlu , Fanda Demiray - Orhan Çekiç - Vural Öktem -Tuğrul Bayaz - Beyko Sezen - Mehveş Hamidi - Yalçın Gören.

En çok konuştukları konular:

1 — Politika (33)
2— Spor (27)
3 — Dersler (33)
4 — Ask (26)
5 — Aktüalite (21)
6 — İktisadi konular (20)
7 — Memleket meseleleri (19)
8 — Silence ve havaiyat (16)
9 — Sanat (13)
10 - Sosyal konular (12)
11 — Para (9)
12 — Dünya meseleleri (8)
13 — Cinsi problemler (T)
14 — Şahsi konular (6)
10 — Dini bahisler (S)
16 — Moda (6)
17 — İlmî konular (5)
18 — Eğitim (2)
19 — İstikbal (2)
30 — Basın (1)
21 — Briç (1)
22 — İçki (1)
23 — Dünya vatandaşlığı (1)
24 — Gençlik meseleleri (1)
39 — Akis - Yeni İstanbul benzerliği (1)
26 — Kaldor Raporunun gerçek tefsiri - AKİS'teki gibi değil (1)
27 — AKİS'in nasıl olup da bu kadar özel ilân bulduğu (1)
28 — AKİS'in saçmalamaları.

AKİS'in notu: 25, 26, 27 sayılı cevaplar Yalçın Gören, 28 sayılı esvap Fikret Üçcan tarafından, verilmiştir.

İlahiyat Fakültesi

Ankete cevap verenlerin miktarı: 64

Ankete cevap verenlerin adları; Rüştü Çenet - Nafi Erdoğan - Ali Ölmez . Mustafa Zülfü Ünal - Mustafa Yılmazer - Bekir Yusuf - Galip Özdiler - Orhan Kalmış - Necati Günbatılı - Sadi Hasan . İzzettin Karabaş - Hasip Balcıoğlu - Hulusi Nasır . Asri Çubukçu - İsmet Kayaoğlu - Yakup Küçükler - Ali Acar - Kadir Çalışkan - Mustafa Türkgülü - Kadir Çetin - Bilge Çiftarslan - Mesut Sözgen - M. Cemal Sofuoğ'u - Osman Yılmal - Adnan Civelek - Veli Aldemir - Mehmet Kırmacı - Ahmet Özen - Ali Uğur - Abdülâlim Saruhan . Şükrü Topaloğlu - Abdullah Özbey - Hasan Yüğrük - Numan İren - Naci Kahraman • Oğuz Kara ; Tahsin Başak - İbrahim Gör - Ünal Ok - Yusuf Gülmez • Ahmet Özen - Besim Özkan * Cengi» Peker - İsmail Hakkı Kır - H. Seyithanoğlu - Lütfi Doğan - Tevfik Şahin - Veli Heybeli - Ünal Ercoşkun - Vahap Taşlı * Celâl Şahin - İzzettin Karabaş - fiyata Çavuşoğlu - Ş. Metin Yazlo - Tahsin Başak - Mehmet Ünal . Halime Hosgören- Emin Cansız > Ayşe Kemal » Mehmet Ertan - Muharrem Çelebi - Kemal Güran - Hasan Uysal - Ergüder Aksoy.

En çok konuştukları konular:

1 — Memleket meseleleri (34.
2 — Din (30)
8 — Sosyal konular (15)
4 — Ahlak (13)
6 — Politika (10)
6 — Komünizm (8)
7 - Gençlik meseleleri (8)
8 — İktisadi konular (8)
9 — Dersler ve fakülte konuları (7)
10 — Aktüalite (5)
11 — Dış politika (5)
12 — Um! konular (5)
13 — Milliyetçilik (5)
14 — Para (4)
15 — Laiklik (4)
16 — Sanat (3)
17 — Basın (3)
18 — 5 Yıllık Kalkınma Planı (8)
19 — Eğitim (3)
20 — Eğlence ve havaiyat (2)
21 — Spor (2)
28 — İlericilik ye gericilik konulan (2)
23 — Şahsi konular (1)
24 — İçki ve kumar (1)
25 — Hürriyet (1)
26 — İslâmiyet ve sosyal adalet
27 —Turizm (1)
28 — Aşk (1)
29 — Kâinat ve insanların varlığındaki muamma (1)
30 — Kadar ve alın yazısı (1)
31 — İlmin ilerlemesi beşeriyetin lehine midir? (1)
32 — Ruh çağırma seansları (1)
33 — İstikbal. (1).

İŞ ALEMİ

Kambiyo

Yani duruma yeni kanun

Yazı makinasının üzerine elini hafifçe vuran kır bıyıklı, orta yaşını biraz geçmiş Borsa Acentası, yarı üzgün bir eda ile:

"— Bilir misiniz ki, bizim Menkul Kıymetler ve Kambiyo Borsaları Kanunu, bundan 30 yıl evvel çıkarıl* mış ve bundan tam 16 yıl önce de, değiştirilmesi lüzumu hissedilerek çalışmalara başlanmıştır" dedi.

Gerçekten de, 1929 yılında çıkarılan 1447 sayılı kanunun değiştirilmesi için 1946 dan bu yana tam altı tane kanun tasarısı çıkarılmıştır. Bunlardan bir kısmı beğenilmemiş, bir kısmı da kadük olmuş durumdadır. Şimdi son tasarı B. M. M. ne sevkedilmiştir. Ancak Maliye, Bütçe, Ticaret ve Adliye Komisyonlarından geçtikten sonra Genel Kurula gidecek tasarının ne zaman kanunlaşacağını şimdiden kestirmeğe imkân yoktur.

Oysa ki, Kalkınma Plânının özel sektör hissesine düşen kısmının realize edilebilmesi için piyasaya çıkmamış servetlerin iş Alemine aktarılabilmesi ancak Borsalar Kanununda yapılacak değişiklikle kabil olabilecektir,

Bugün âtıl vaziyette duran paraların hesabını yapmağa imkân olmadiği aşikârdır. Bu paraların yatıcımlara tevcih edilebilmesi anonim şirketler fakat gerçek anonim şirketler yoluyla olabilecektir.

Kurulmuş ve kâr eder durunu» geçmiş müesseseler ve sınai tesisler hisse senetlerinin yüzde 40 - 45 nisbetindeki kısmını serbestçe satışa çıkaracak olurlarsa, bu hisselerin küçük tasarruf sahipleri tarafından kapı: kapış gideceği muhakkaktır.

Bir Eczacıbaşı, bir Vehbî Koç mürı sesesi hisselerini satışa çıkardıkları takdirde, hem yeni yatırımlara gidecek sermayeyi iş âlemine sokabilecekler, hem de hakiki müteşebbis olduklarını efkârı umumiyeye ispat edeceklerdir. *O* zaman, şimdi bir takim tereddütlere yol açan iç finansman meselesine daha kolaylıkla ha' çaresi bulunacağı muhakkaktır. Bütün dünyada küçük tasarruf sahibinin parasını şirket hisselerine yatırdığı, hele Amerikada halkın gazetede ilk göz attığı yerin tahvil fiyatları olduğu herkesçe bilmen hakikatlerdendir.

Bizde ise esnaf, memur, hatta aklın alacağı şey değil ama- tüccar, dişinden tırnağından arttırdığı para ile hiç olmazsa bir gecekondu yaptırmağı düşünmektedir. Zira küçük tasarrufların kanalize edilmesi imkânları sağlanmamış ve aranmamıştır.

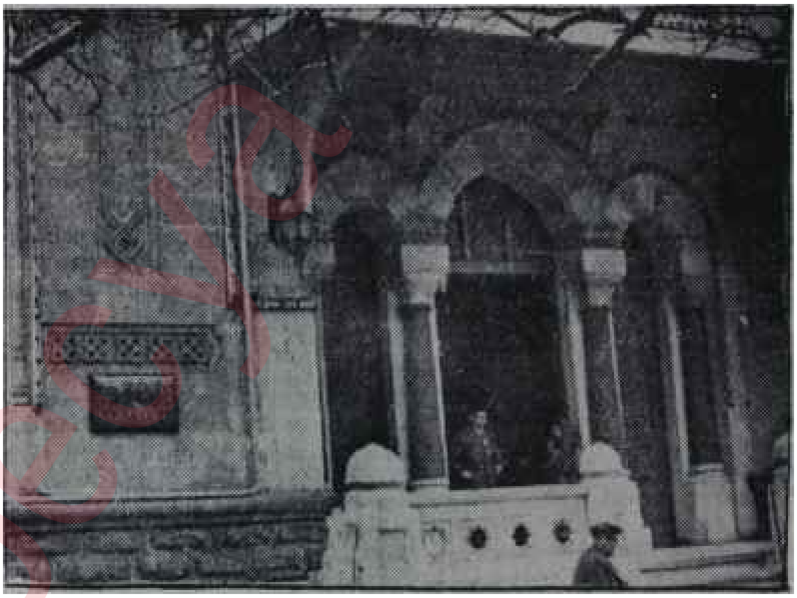
Bir tarafta kapalı sistem içinde aile şirketleri kendi yağlarıyla kavrulmağa çalışmaktalar, öte yandan küçük tasarruf sahibi, elindeki parayı ne yapacağını kestirememekte, banka ikramiyelerinden medet ummaktadır.

Bütün bu hususların hal çareleri "Menkul Kıymetler ve Kambiyo Borsaları Kanumı"nda yapılacak tadilâta bağlıdır.

bunların Türkiye Cumhuriyeti tabiyetinde olması şartı konuldu.

1926 yılında Borsa, Menkul Kıymetler ile Kambiyo ve Nükud kısımlarına ayrıldı. Nihayet Borsa, bugünkü durumuna, 1929 yılında yayınlanan 1447 sayılı kanunla geldi.

Halen yürürlükte bulunan 1447 sayılı Menkul Kıymetler ve Kambiyo Borsaları Kanununda Devlet, Vilâyet ve Belediyeler tarafından çıkarıtan tahviller, Hazine bonoları ve anonim şirketler tarafından ihraç edilen esham ve tahviller ile Borsaya kabulüne Maliye Bakanlığınca izin verilen yabancı esham ve tahviller, nukut Ve kambiyoların Borsada alının satılması uvgun görüldü.

Maliye Bakanlığı

Dışı seni, içi de seni

Kısa tarihçe

Memleketimizde menkul kıymetlerin alım satımının bir nizam içi" ne alınması bundan yüz yıl önce, Tanzimat devrinde başladı. 1867 de bu konuda bir nizamname: yayınlandı, 1874 de ise Dersaadet Tahvilât Borsası kuruldu. 1906 da, yeni bir nizamname ile Esham ve Tahvilât Borsası ortaya çıktı. Borsa memurlarına devlet memuru statüsü tanındı.1922 de üçüncü bir nizamname ile Borsa, teşkilât bakımından aşağı yukarı bugünkü hüviyetini aldı. Bu nizamnameyle o zamana kadar mübayaacı tâbir olunan Borsa üyelerine "acenta" Unvanı verildi ve

Ancak, Para Koruma Kanunu hükümlerine göre alınan bir kararla Borsanın kambiyo üzerindeki muameleleri sınırlandırıldı ve böylece faaliyet sadece esham ve tahvilâta münhasır kaldı.

Borsaların faaliyetlerini tanzim edecek yeni tasarı -bundan önce beş tasarı daha olduğu için "yeni" denilmektedir. Yoksa, tasarının hazırlanış tarihi 1959 a dayanmaktadır- millî tasarrufu faal bir hale getirerek, yurdun kalkınmasında önemli bir rol oynayabilecek bir sermaye piyasasının teessüsüne imkân vermek gayesini taşımaktadır.

Tasarı, ferdî tasarrufları kalkınmaya kanalize etmek, tasarruf erba-

bının hukukunu korumak, Borsalara müstakil bir hüviyet vererek yatırım sahiplerinin itimadını sağlamak gayelerini gütmektedir. Yedi kısma ayrılan tasarının en önemli bölümü 3. bölümüdür. Bu fasıl, Borsalara kaydedilecek esham ve tahvilata dair hükümleri göstermektedir. En önemli hüküm ise, sermayesi 1 milyon liradan yukarı olan şirketlerin ihraç edecekleri menkul kıymetlerin Borsaya kaydedilmesi mecburiyetini koymasıdır. Bu hükmün önemini belirtebilmek için, halen memleketimizde mevcut 1060 civarında ve sermayesi 100 bin Uranın üzerinde bulunan sermaye şirketinden sadece 101 inin esham ve tahvilâtını Borsaya kote ettirdiğini söylemek kâfidir.

Oysa ki, sermaye şirketlerine ait menkul kıymetlerin Borsaya kote edilmesi tasarruf erbabı ve memleket ekonomisi bakımından büyük bir önem taşıdığı gibi, ilgili şirketlerin menfaatini de sağlıyacaktır. Çünkü bu suretle şirketlerin menkul kıymetîertne talep artacak ve böylece, sermaye şirketleri faaliyet sahalarını genişletmek için lüzumlu kapitali kolaylıkla sağlıyabileceklerdir.

Bundan başka, sermaye şirketler rinin tahvillerini alıp satarken Borsadan geçirmeleri mecburiyeti de tasarıda yer almıştır. Halen İstanbul Esnaf ve Kambiyo Borsası tarafından yayınlanan Borsa gazetesindeki alım satım muamelelerine bakılacak olursa, ancak bir veya iki muamelenin kayda geçtiği, gazetenin diğer sütunlarının bomboş olduğu görülecektir. Sadece bu durum bile efkârı Umumiyede Borsaya karşı ilgisizlik yaratmaktadır.

Beklenen şaşkınlık

Tasarı kabul edilecek olursa halkın hakiki fiyatları bilmesi imkân dahiline girecek, Borsa muameleleribe ilgi birdenbire, görülmemiş derecede artacaktır. Tasarının diğer bölümlerinde de değişiklikler vardır. Fakat bunlar daha ziyade Borsanın İç muameleleriyle ilgili olduğu için, piyasayı ilgilendirmemektedir.

Yatırımların hızlanması istenildiğine göre, "Menkul Kıymetler ve Kambiyo Borsaları Kanun Tasarısı" nın bir an önce kanunlaşması gerektiği aşikârdır.

Ancak, onaltı yıldan beri tadiline çalışıldığı, beş tasarının hazırlandığı, altıncısının ise üçbuçuk yıldan beri resmî makamlarda mekik dokuduğu gözönüne alınınca tasarının kanunlaşması halinde ilgililerin büyük bir şaşkınlığa uğrayacakları muhakkaktır. Çünkü onlar, yıllardan beri kendilerini, "yeni tasan hazırlayınız" emrine alıştırmışlar ve sadece "tasarı hazırlama üstadı" haline gelmişlerdir.

AKİSÇİLERİN SİZİN İÇİN

GÖRDÜLER, DİNLEDİLER, SEÇTİLER

Sinema

Kaybolan Ülke: Antony Hall ve Joyce Taylor'un renkli bir kurdelâsı. Cebelitarıkın ötesinde esrarengiz bir dünyadan bir dilber, her nasılsa Yunanistanda karaya vuruyor ve genç bir balıkçı ona âşık oluyor. Daha sonra Yunanlı balıkçı, sevgilisinin arzusunu kırmayıp, meçhul âleme, Atlantise doğru yola çıkıyor. İşte eğlence bundan sonra başlıyor.. Saçma sapan bir sürü sinema oyunu.» Domuz kılığında insanlar, dünyayı fethe çıkan âlimler... Eğer 1 saat 45 dakika dayanabilirseniz, ne mutlu size! Pilinin tek iyi tarafı, fotoğraftan. (Ankara)

Güliverin Üç Dünyası: J. Svvift'in dünyaca meşhur eseri kaçıncı defadır perdeye çıkarılıyor. Bu defaki başarılı Kewin Mathews ve Jo Morrow adlı iki ünsüz sanatçı değişik âlemlerde karşıkarşıya. Çocuklara tavsiye edilecek terbiyevi bir film. (Ankara)

Büyük Balıkçı Mucizeler Diyarında: Hazreti lisanın hayatına ve mucizelerine dair çevrilen filmlerin bir yenisi. Howard Keel, İsanın havarilerinden Sen Piyeri canlandırmaya çalışıyor. Bol para ve bol figüranla meydana getirilen film, Hıristiyan âlemi için iyi bir propaganda. Filmin en başarılı oyuncusu, yenilerden Rowland Lee. (Ankara)

Musiki

Romanyalı Tenor; Devlet Tiyatrosunun Opera bölümü, bu mevsim, Dışişleri Bakanlığı IV. Daire Genel Müdürlüğünün başarıyla yürüttüğü, karşılıklı kültür ve sanat mübadeleleri faaliyetinden şuurlu 'bir şekilde' faydalanmaktadır. Mevsimin ilk ayında, yeni bir reji ve dekorla, çıkarılan "II "Trovatore" de, aynı çerçeve içinde, getirttiği ünlü rumen baritonu Nicolae Herlae'den sonra, bu ay da -gene yeni bir reji ve dekorla sahneye konulan- "La Traviata" için Romanyanın en İyi tenoru olarak tanınan Valentin Teodorian'ı davet etmistir.

Tarık Levendoğlunun zengin ve muhteşem dekorları içinde Aydın Günün yeniden sahneye koyduğu "La Traviata" temsillerinde misafir sanatçı olarak A. Germont rolünü oynıyan Valentin Teodorian, 1928 yılında Bükreşte doğmuştur. Küçük yaşta güzel sesi ve müziğe olan istidadıyla dikkati çekmiş, verildiği "Ciprianu Porumbescu" Konservatuvarını üstün başarıyla bitirmiş, 1949 da Bükreş Operasına alınmış, sıcak, tatlı sesi ve sahne kaabiliyetiyle derhal büyük başarılar kazanmış, önemli rollere çıkarılmıştır. Bu roller arasında bilhassa "Palyaçolar"daki Beppo, "Sevil Berberi"ndeki Graf Almaviva, "Eugen Onegin"deki Lenski, "Saraydan Kızı Kaçırma"daki Belmont- rolleriyle meşhur olmuştur. Misafir tenor, Romanyada çok istidatlı bir besteci olarak da tanınmakta ve birçok "lied"leri ve koroları repertuvarlara alınmaktadır.

Bükreş Uluslararası Şan yarışmasının 1953, Prag Bahar Şenlikleri* nin 1954, Varşova Yarışmasının 1955 ödüllerini kazanmış olan Valentin Teodorian Ankaradaki ilk temsilini 8 Aralık akşamı vermiş, bilhassa üstün müzikalitesiyle büyük bir ilgi ve takdir uyandırmıştır. İkinci ve üçüncü temsillerini de 13 ve 15 Aralık akşamlan gene "La Traviata" ile verecektir.

Genç Romanyalı, tenor, güzel sesi, rahat oyunuyla, Turrini istisna edilirse, sahnemize misafir sanatçı olarak çıkan yabancı tenorların en 1" yilerinden biri olarak beğenilmiştir.'

Kitaplar

Kalpaklılar: Samim Kocagözün, Kurtuluş Savaşımızı destanlaştıran bu değerli romanı Ataç yayınları arasında çıkmıştır. Sabırsızlıkla beklenen eserin fiyatı 7,5 liradır. (İsteme adresi: Ataç Kitabevi, Ankara Caddesi 45, İstanbul)

Kolları Bağlı Odysseus: Melih Cevdet Andayın son şiirleri bu ad altında bir araya getirilmiştir. İyi şür tiryakilerine salık verilir. (Yeditepe yayınlan, İstanbul)

DÜNYADA OLUP BİTENLER

Fas

Faslı demokrasi

Geçen Cuma günü Fas halkı, İlk Anayasalarının referandumu için. sandık başına çağırıldı. Ne var ki bu, normal bir referandum değildi. Fas Kralı Hasan II. fransız profesörlerinin de katıldığı bir komisyona hazırlattığı Anayasayı yürürlüğe koymak istiyordu. Böylece Fas, mutlak monarşi olmaktan çıkacak, meşruti monarşi haline gelecekti. Bu sayede Kral Hasan II mutlakıyetten vazgeçecek, fakat monarşiyi sağlamlaştıracaktı. Sosyalist bir hükümet darbesi ihtimalini önlemek İçin demokratik hakları genişletme* yi düşünüyordu. .

Yeni Anayasa, kadın * erkek, bütün vatandaşlara aynı hakları verir yordu. Kral en yüksek askerî kumandandı. Başbakanı ve Bakanları, Kral tâyin ediyordu. Kral, iki meclisten ibaret bulunan Millet Meclisini de istediği zaman dağıtabiliyordu. Bu Anayasa tasarısı ile Kralın memlekete demokratik bir görünüş vermek, fakat aynı zamanda bütün yetkileri elinde bulundurmak istediği anlaşılıyordu.

Bu sebeple, memleketteki bütün ilerici kuvvetler yeni Anayasaya karşı menfi tavır takındılar. Halkçı Kuvvetler Millî Birliği Partisi bir beyanname yayınlayarak, referanduma iştirak edilmemesini istedi. Üniversite gençleri de onların safında yer aldılar. Fakat bu gayretler önemli bir netice vermedi.

Kralın bir mağlûbiyet tehlikesini göze almadığı anlaşılıyordu. Rahattaki sandık başlarına yerleştirilen hoparlörlerden, oy verme müddetince şunlar tekrarlandı: "Bu Anayasa, halkın dostu Kral tarafından tasvip edilmiştir. Kral için, müslümanlık için, hürriyet için, evet deyiniz!" Halk Kuvvetleri Millî Birliği Partisine mensup 1000'e yakın kimse, oy verme günü tevkif edilmişti. Polis, halkı oy vermemeye çağıran afişleri toplayıp yırtıyordu. Hükümet, oy verilmesini teşvik için, referandum gününü ücretli tatil günü olarak ilân etti.

Bir bayram havası içinde referandum yapıldı. Kabile reisleri atların üstünde havaya ateş ettiler. Talebe Birliği üyeleriyle Polis arasındaki bir çarpışmanın dışında önemli bir hadise olmadı. Halk, büyük bir çoğunlukla sandık başına

Harold Macmillan
Petrol kokmasa!.

koştu. 8 milyon 900 bin kişi Anayasayı tasvip etti. 110 bin kişi kadarı da aleyhte oy kullandı. Yani, Anayasa yüzde 95'in üzerinde bir kabul gördü.

Fastaki bu gelişmeler Başkan Nasırın da yakından ilgisini çekti. 15 Aralıkta Fasta yapılacak bir toplantıya, önceden gelmeyi kabul ettiği halde, sonra katılmaktan vazgeçti. Bazı kimseler bunu, son referandumla Hasan II'nin oynamak istediği oyundan Nasır'ın hoşlanmadığına verdiler.

Osmal Abdülmasır
Fasın dikenleri

Borneo

Petrol ve bağımsızlık

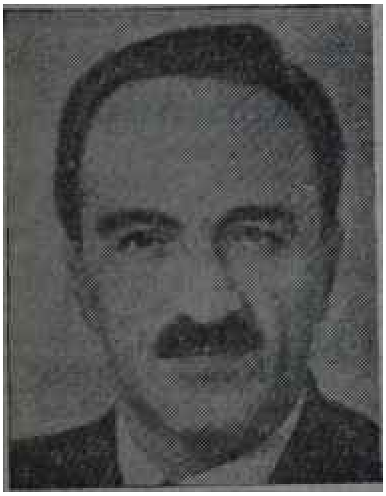
"Borneo adasının kuzeyinde üç ayrı sultanlık vardır. Bu sultanlıkların üçü de İngiliz himâyesi altında" dır. İngiltere hükümetinin cömertçe bağımsızlık dağıtan eli henüz buralara kadar uzanamamıştır. Bu sultanlıkların en küçüğü Brunei'dir. 5700 kilometre karelik, 85 bin nüfuslu bir ülke... Hafta başında gelen haberler, Güneydoğu Asyadaki bu küçük ülkede bir isyanın başladığını bildiriyordu. Milliyetçi kuvvetler Sultana ve onun arkasındaki İngiltereye karşı başkaldırmalardı. Bu alelade bir milliyetçilik hareketinden ibaret olsaydı, mühim bir mercie teşkil etmezdi. Fakat Brunei'de bulunan çok zengin petrol kaynakları- İngilterenin bu işle epeyce yakından ilgilenmesine sebep oldu. Yılda 4 milyon varil petrol çıkaran -Britanya Milletler Topluluğunda Kanadadan sonra ikinci gelmektedir bir ülkeyi İngilterenin kolayca gözden çıkarmak niyetinde olmadığı hemen anlaşıldı. İngiltere, Nepalli askerlerden müteşekkil ingiliz birliklerini Sultana yardım etmek üzere harekete geçirdi.

Âsiler' Brunei'de ve onun 45 mil kadar güneybatısındaki Seria'da petrol tesislerine hücum ettiler. İngiltere her iki bölgede de hâkimiyeti sağladı, bir mukabil hücum halinde Seria'daki petrol tesislerini infilâk ettireceğini de ilân etti. Fakat isyanı takip eden günlerde durum ihtilâlcilerin aleyhine gelişti.Önce Seria hava alanım ele geçiren ingiliz birlikleri, kuzeye doğru ilerlemeye başladılar. Bir müddet sonra Malaya Radyosu, Seria'nın ihtilâlcilerin elinden çıkmak üzere olduğunu bildirdi.

Yeni gönderilen ingiliz birlikleriyle de kuvvetlenen Sultanın, yavaş yavaş, mukavemet eden ihtilâlci grupları da tasfiye edeceği anlaşılmaktadır. Zaten Panaga'da toplanan ingiliz kuvvetlerinin yeni bir hücum hazırlığına giriştikleri, dikkate alınırsa, ihtilâlin başarı şansını kaybettiği söylenebilir.

İhtilâlin ilk günlerinde, Manilla'" da bulunan Brunei'li bir devlet ada-

BİR ADAM TANITIYORUZ

Anastas Mikoyan

"Küba buhranı dolayısıyla önce Havanada, sonra da Beyaz Sarayda, Sovyet Rusya adına Başbakan Birinci Yardımcısı Anastas Mikoyan konuştu. Mikoyanın Havanadaki vazifesi, "ikna etmek'di, Beyaz Sarayda ise "pazarlık etmek". İkisini de başardı.

Havanada, karısının Moskovada öldüğünü haber aldığı zaman görevine devam etmek niyetinde olduğunu açıklayınca, pek çok kimse buna hayret etti. Fakat Sovyet Basyadaki iktidar mücadelesini yaşamış bir liderin sinirlerinden, sükûnetinden bu kadar şüphe etmek için hiç bir sebep mevcut değildir. 67 yaşındaki Mikoyan, Sovyet Rusyadaki liderlerin en eskisidir. Stalinin cesedini Leninin yanmaşına gömmek üzere taşıyan sekiz kuvvetli adamdan bugün sadece iki tanesi ayakta durmaktadır: Mikoyan, bu iki kişiden biridir. Diğeri de Krutçef...

1895de doğan Mikoyan, bir köy marangozunun oğludur. Ailesi papaz olmasını istiyordu. Bir, Ermeni Katolik okuluna gönderildi. Bu eğitimin, Mikoyan üzerinde nasıl bir etki yaptığı bilinemez. Fakat sonraları "Dini ne kadar incelediysem, Tanrıya inancım o kadar kayboldu" demiştir.

Mikoyan, yirmi yaşında iken bolşevikler safında yeraltı faaliyetine katıldı. 1919 da da Bakûyu ingilizlere karşı savunmak için bir teşkilât kurdu. Bu arada yaralandı. Bir müddet sonra da Azerbaycanın sovyet haline getirilmesine yardım etti. Bu hizmeti, Moskovaya çağırılıp Lenin ve Stalinle tanışmasına yol açtı. Bir yıl sonra Bakûyâ, zaferi kazanan Kızılordu ile beraber girdi. 1926 da, 31 yaşında iken, Rusyada bir kuvvet olma yolunda ilk önemli adımı attı: Ticaret işlerine bakan Halk Komiserliğine getirildi. Bu görevde büyük bir başarı sağladı. Ordunun beslenmesi meselesini iyi bir şekilde hallettiği için, Sosyalist İş Kahramanı »lan edildi. 1986 da Amerikaya yaptığı ziyaretten döndükten sonra Sovyet Rusyaya da, orada gördüğü' üzere çukulata ile kaplanmış dondurmaların frigo-, şekerli yiyecek maddelerinin ve otomatik satış mağazalarının girmesini sağladı.

Mikoyanın ticari işlerle ilgisi uzun müddet devam etmedi. Bir müddet sonra 41 yaşında iken, Politbüro üyesi oldu. O sırada Stalinin giriştiği büyük temizlik hareketinden kendini kurtarmasını bildi. Ermeni oluşunun buna yardım ettiği söylenir. Gerçekten, muayyen bir azınlık grupunnn lideri durumundaki politikacılar, zirvedeki lider için büyük Ur tehlike teşkil etmezler. Mikoyanın hâlâ yaşayan bir siyaset adamı olmasında bu Özelliğinin bir rolü olsa gerektir. 1957 deki krizde Krutçefi katiyetle desteklemiş olmasa, bugünkü sağlam durumunu izah eden bir diğer sebeptir.

Mikoyan bugün, Krutçefin her türlü ihtilâfta başvurmak mecburiyetin» hissettiği bir "uzlaştırıcı" haline gelmiştir. Küba, Polonya ve- Çin olayları bunu göstermektedir. Aslında da uzlaştırıcılık işi için, sosyalizme giden birbirinden farklı ve barışçı yolların bulunabileceğini kabul eden bu sovyet diplomatından daha iyisini bulmak kolay değildir.

mı, kendisini ihtilâlin lideri ilân etmişti. Bu, Brunei'deki en büyük partinin başkanı A. M. Azhari idi. Azhari kendisini destekleyenlerin 20-25 bin kişi olduğunu iddia ediyordu. Yaptığı bir basın toplantısında "Hükümetimiz İngiltere tarafından tanınmadıkça Borneo'ya barış gelmeyecektir" dedi. Azhari, kuzey Borneo'daki üç sultanlığı da içine alan bir hükümet kurmak niyetinde olduklarını açıkladı. Koyu bir müslüman ve anti-komünist olduğunu ifade eden Azhari, ihtilâl hükümetinin tarafsız bir dış politika gütmek niyetinde olduğunu söyledi. Bu konuda sorulan diğer sualleri de "İngiltere vatandaşlarımı öldürürken, Batılılara olan sevgimden bahsetmemi benden nasıl isteyebilirsiniz?" diyerek cevaplandırdı. Azhari, ihtilâlcilerin sesini duyurmak üzere Birleşmiş Milletlere gitmek niyetinde idi. Fakat İngiltere, Azhari'nin talep ettiği vizeyi vermedi. Bu arada iki Filipinli Kongre lideri Kuzey Borneo'daki hadiselere Birleşmiş Milletlerin müdahalesini talep etti.

Mücadelenin sonu

Bu isyan hareketi, uzun zamandan beri tasarlanmış olan Malezya Federasyonu fikrini de tehlikeye sokmuştur. İngiltere bu çevredeki bütün ülkeleri bir federasyon idaresi akında toplayıp Britanya Milletler Camiasına bağlamak niyetinde idi. 19 Ağustos 1963 de ilân edileceği daha önce açıklanmış olan konfederasyonun en azından o tarihe kadar hazırlanması imkânı kalmamıştır Zaten Brunei bu konuda bir karar da vermiş değildi. Parlâmento büyük bir çoğunlukla konfederasyona katılmamak niyetinde olduğu için, Sultan müsbet bir karar verememişti.

Brunei'deki isyanın süratle netice almaya yaramıyacağı ortaya çıkmıştır. Fakat bu, bir başlangıçtır. Dünyanın birçok yerinde karşılaşılan gelişme, şimdi de orada başlamıştır ve kendi petrollerini kendisi işleyen bağımsız bir cumhuriyet oluncaya kadar da devam edecektir.

Sahi,şimdi neredeler ???

Tevfik Rüştü Aras

İstanbulda son günlerde karakışın iyice bastırmış olmasından dolayı en çok üzüntü duyan adam, herhalde Tevfik Rüştü Aras olmalı. Bebekteki evinde, büyük maun masasının başında hâtıralarını yazmakla meşgul bulunan Aras, ikide bir pencereden külrengi gökyüzüne bakarak içini çekmekte, sonra yine masasının başına dönerek kalemi eline almaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin 1925 - 1939 yıllan arasında Dışişleri Bakanlığını yapmış olan Arasın, kalın paltosunun içine gömülmüş, elinde bastonu ile dolaşmayışını, şu sıralarda en çok yadırgayanlar, Bebekli balıkçılardır. İhtiyar diplomat, pek sokağa çıkmamak' ta, evinde sıcak şöminenin karşısındaki geniş koltukta kitap okumaktadır. Dikkatle okuduğu kitap, "Cezayir Tarihi"nin birinci cildidir. Kitabın yazarı, yine Tevfik Rüştü Aras gibi bir eski diplomattır: Fuat Carım.

Arasın en çok sevdiği kitaplar tarih kitaplarıdır. Zira, eski diplomat Aras, Herriot'un "Ne kadar romantik olursak olalım., belirli bir yaştan sonra insanların en çok meşgul olacakları konu Tarihtir" sözüne hak verdirecek kadar ihtiyarlamıştır.

Tevfik Rüftü Araş, 1890 yılında Yugoslavyanın Üsküp -şimdiki adıyla Skopje- şehrinde doğdu. Babası. Üsküpte Ceza Reisliği yapmış olan Hasan Rüştü Beydir. Tevfik Rüştü, Üsküp İdadisinden sonra Nümune-i Terakki mektebini bitirdi. Babasının tayini üzerine geldikleri Beyrutta, fransızların kurduğu Üniversiteye girdi ve Tıp Fakültesini bitirerek doktor oldu. Diplomasi mesleğine intisap edeceği aklının ucundan bile geçmeyen Tevfik Rüştü bey, hayata hekimlikle atıldı. Bu arada, o zamanki tedris usulüne göre, Askerî Tıbbiyeyi de bitiren Tevfik Rüştü, bilâhare Parise gitti ve bir süre Patisteki hastahanelerde çalıştı. Paristeki çalışmalarını müteakip tekrar yurda dönen Tevfik Rüştü İzmire yerleşti ve bu sırada tanıştığı Evliyazade ailesinden Makbule hanımla evlendi, Evliyazade ailesi, Adnan Menderesin anne tarafından akraba bulunduğu ailedir. Tevfik Rüştünün bilfiil politikaya intisabı bu sıralara rastlamaktadır,

Genç doktor Tevfik Rüştü, İzmirde yayınlanmakta olan, İttihad ve Terakki Partisinin organı İttihad ve Sedat gazetelerinde makaleler yazmaya başladı ve böylece, kendi deyimiyle "poletika"ya girmiş oldu. İttihad ve Terakki Fırkasının 1909 kongresine İzmir delegesi olarak ka-

T. Rüştü Aras mahkeme koridorunda

Başa gelen çekilir

tılan Tevfik Rüştü, İzmirden Üsküp Hilâli Ahmer Hastahanesine Başhekim olarak tayin, edildi. Siyasi faaliyetine devam edebilmek için burada daha müsait bir ortam bulmuştu. Tevfik Rüştü Arasın başına bundan sonra, bir memurun başına gelenler geldi: Üsküpten Çanakkale Hilâli Ahmer Hastahanesi Başhekimliğine, oradan da yeni teşkil edilen Sıhhiye Müdüriyeti Umumiyesi Hıfzıssıhha Şubesi Müdür Muavinliğine tayin edildi. Bu sırada Harb-i Umumi başlamıştı. Askeri Tıbbiyeden diplomalı Tevfik Rüştü bey, Birinci ve Beşinci Kolordu Hıfzıssıhha Müşaviri olarak çalışmağa koyuldu.

Tevfik Rüştü Aras 1919 yılında Kuvayi Milliye hareketine katıldı. Kuvayi Milliyenin Eskişehir ve Muğla teşkilâtlarında çalıştı. Birinci B. M. Meclisine Muğla Mebusu olarak girdi. Diplomasi hayatı, Muğla Mebusu olmasından sonra başlayan Tevfik Rüştü bey, Lozan Andlaşmasını takiben pürüzlü meseleleri halletmek için kurulan "Ahali Mübadele Komisyonu"na başkanlık etti. Bu sahada gösterdiği muvaffakiyet üzerine, 1925 yılında İzmir Mebusu iken, Hariciye Vekâletine getirildi.

Tevfik Rüştü Aras 1939 yılına, kendi ifadesiyle Atatürkün ölümüne kadar bu vazifede kaldı. Hariciye Vekâletinden ayrıldıktan sonra Londra Büyük Elçiliğine tayin edilen Aras, 1942 yılına kadar bu görevde bulundu. 1942 de kendi arzusu ile emekliye sevkedildi. Bundan sonra resmen politikadan çekilmekle beraber, gazetelere yazılar yazmak suretile politika ile ilgisini devam ettirdi.

Tevfik Rüştü Arasın, Evliyazade Makbule hanımdan bir kızı vardır Emel adındaki kızı, Fatin Rüştü Zorlunun karışıdır. Fatin Rüştü Zorluyu çok seven kayınpederini en çok üzen hâdise, damadının aşılmasıdır. Tevfik Rüştü Aras, ilk karısı Makimle hanımın vefatı üzerine, 1960 yılında Bahire hanımla evlendi. Hatıralarının büyük bir kısmını tamamlamış bulunan Arasın ailesine olan vasiyeti, hatıralarının ölümünden sonra yayınlanmasıdır. Ayrıca bir şart daha koşmuştur: Hatıraları, ancak ailesinin ve vârislerinin "o günün siyasi şartlarına göre" uygun bulacakları bir zamanda neşredilecek tir. '

Tevfik Rüştünün bir de torunu vardır: Fatin Rüştü Zorlunun, geçen yıl evlenen kızı Sevim Zorlu. Tevfik Rüştü Aras, Boğaz gezintilerinin dışında, son olarak, damadı Fatin Rüştü Zorlunun haksız iktisap dâva* sı ile ilgili duruşmasına gitmek üzere evinden çıkmıştır.

Tevfik Rüştü Aras, kendini İnönü devri mağdurlarından saydığı için gerek Adnan Menderesle, gerekse Fatin Rüştü Zorlu ile olan yakın akrabalığı dolayısiyle D. P. idarecileri devrinde "Honore" edildi. 1951 yılında Filistin Mültecileri Komisyonunda Türkiyeyi temsil etti, daha sonra da, kendi deyimiyle "poletika dışı" görevler aldı. Bu görevler arasında İş Bankası Meclisi Yönetim Kurulu üyeliği, Deniz Nakliyatı Meclisi Yönetim Kurulu Başkanlığı bulunmaktadır. Tabii bu vazifeler, dolgun "hakk-ı huzur" ücretine tâbidir.

1958 hâdiseleri dolayısıyla C. H. P. Grupunun dış politika konusunda verdiği bir önergenin müzakeresi sırasında İsmet İnönünün yaptığı konuşmaya Fatin Rüştü Zorlunun verdiği cevabı hatırlıyanlardan bir kısmı, Zorlunun bu konuşmasında İnönüyü "Niyon" meselesinde itham edişini yorumlarken, bunda Tevfik Rüştü Arasın siyasi görüşlerini bulduklarını ifadeden çekinmemişlerdir. Zira Niyon meselesinde Türk Hükümetinin tutumunun tâyin edilişinde o günün Hariciye Vekili Tevfik Rüştü Aras ile Başvekil İsmet İnönü arasında büyük görüş ayrılıkları olduğunu bilmek için yakın zamanların siyasi tarihinden biraz nasiplenmiş olmak kâfidir. Fatin Rüştü Zorlu, C. H. P. iktidarı sırasında İnönüyü Tevfik Rüştü Arasın görüşleriyle itham etmiştir. Tabii bu, Türkiyenin dış politikadan en iyi anlıyan adamı İnönünün karşısına çıkmak, için Zorlunun bir ara kayınpederinin "rahle-i tedrisi"nden geçmiş olduğu zehabını uyandırmaya kâfi gelmiştir.

Şimdi hususi hayatında gayet sakin günler geçirmekte olan Tevfik Rüştü Aras, her sabah muntazaman kalkıp, kitapları ve hâtıratıyla uğraşmaktadır. Sabahları bütün gazeteleri okumak itiyadındadır. Gazeteler içinde en çok Safa Kılıçlıoğlunun Yeni Sabahını beğendiğini söyliyen Diplomat, mükemmel ingilizce ve fransızca bildiği için, Avrupa gazetelerini de takip etmektedir.

Hayat Defterinden
YAPRAKLAR

Doğdu. Ulus gazetesi Yazı İşleri Müdürlerinden Beyhan Cenkçi ile Ayşe Cenkçinin bir kızları oldu. Bebeğe Mavisel adı verildi. Bebek, doğduğunda 3 kilo 250 gramdı. Cenkçi ailesinin bu, ilk çocuklarıdır.

Doğdu. AKİS'in operatörlerinden Şükrü Saydam ile Hatice Saydamın bir oğulları oldu. Bebeğe Sırrı adı verildi. Bebek' doğduğunda 4 kilogramdı.

Nişanlandılar. İzmirin sevimli ve efendi futbolcularından -eski Fenerbahçeli. Seracettin Kırklar ile Şafak Tanyeri nişanlandılar.İzmirdeki Hava Harb Okulunda yapılan nişan hayli eğlenceli geçti. Bilhassa kız ailesinin önceleri verdiği menfi cevâp üzerine intihara teşebbüs eden Seracettin son derece neşeliydi. Şafak Tanyeri ve Seracettin Kırklar ilk defa dünyaevine gireceklerdir.

Nişanlandılar. Ayşe Saraç ile Tasvir gazetesi Spor muhabirlerinden Odhan Baykara nişanlandılar. İkisi de ilk olarak dünyaevine gireceklerdir..

Nişanlandılar. Diyarbakır Milletvekili Refik Pirinççioğlunun yeğeni Orhan Pirinççioğlu ile Esin Ürfioğlu nişanlandılar. Esin Ürfioğlu 19, Orhan Prinççioğlu ise 29 yaşındadır. Gençler ilk defa dünyaevine gireceklerdir.

Öldü. Yıllarca futbolcu, hakem, yazar ve spiker olarak Türk sporuna hizmet etmiş bulunan Sulhi Garan, âni bir kalb krizi sonunda öldü. Cenazesi Esentepe Gazeteciler Mahallesindeki evinden kaldırılarak Opera Binası önünden Mithatpaşa Stadına götürüldü ve Beylerbeyindeki aile kabristanına defnedildi. Garan 46 yaşındaydı.

Öldü.-İpragaz Eureka-MetalT. A.kurucularından ve idare Meclisi Başkan Vekili M. Faik Üsküdarlı öldü.

Öldü. Eski hariciyecilerimizden Füruzan Maguk Sezerin eşi Dehter Sezer öldü. Cenazesi, Edirnekapıdaki aile kabristanına defnedildi.

TÜLİ'den Haberler

Hilton'da yapılan İspanyol Gecesi az kaldı bir nevi "Kanlı Meydan"a dönecekti. Ama otel personelinin vukuu muhtemel bir hadiseye karşı aldığı tedibir sayesinde sükûnet temin edildi. İspanyol şarabına benzesin diye içine tozşeker atılmış Kavaklıdere şarabını afiyetle yudumlayıp neşeli müzikle dans edenler hayatlarından şok memnun görünüyorlardı. Ancak, masada başbaşa otur makta olan milyoner doktorla musevi sevgilisinin neşesi, gözleri kapıya takılınca bir anda sönüverdi. İçeri giren sandre saçlı sarışın kadınla, orta yaşlı şık adam da onları görünce bir hayli şaşırdılar. Ortalıkta birden derin bir sessizlik oldu Helkesin kafasında ayni sual belirdi: "Boşanmadıkları halde başkalarıyla gezen karı kocalar umumi bir yerde karşılaşınca birbirlerine nasıl davranmalıdırlar? Selâm verip hal hatır mı sormalıdırlar, yoksa kovboy filmi mi çevirmelidirler?"

İspanyol kastanyetleri arasında iki masadan birbirine hayli iltifat yağdı ama, otel polisinin ortada fazla gözükmesi çıkması muhtemel bir "fırtına"yı muvakkaten önledi...

Sadi Bekterden boşandıktan sonra Ayfer (Bekter)de büyük değişiklikler birbirini takip etti. Evvelâ saçlarını sarı-kızıl yaptı ve B. B. topuzunu kendine model olarak seçti. Sonra, evliyken eşi müsaade etmediği için giyemediği bikininin bu ya? acısını çıkardı, hergün yeni bir biteni giyerek Çınar Otelinde bol bol güneşlendi. Bu arada 15 kilo verdi ve yakınlarına da "bikini giymek içi bunun elzem olduğu"nu belirtmekten geri kalmadı.

Sabık eşinin genç bir kızla evlernmesi hakkında ne düşündüğünü soranları tersleyen Ayfer (Bekter), "a sabinin hâlâ düzelmediği"ni açıkladı

Pasaportunu almış olan Ayfe-(Bekter), kızıyla birlikte, Londra Ataşemiliteri olan ağabeysinin- yanına "temel"li gitmek üzere yol hazırlığına başlamış bulunmaktadır.

Adananın milyoner çiftçi ailesi, alman gelinleri dahil olmak üzere, tam kadro, bir amerikalının doğum gününü, Türkiyede görülmemiş bir tantana ile kutladılar. Şahane masada şampanyalar patladıktan sonra saat tam 12'de Şadırvanın bütün, ışıkları söndü, müzik "Happy birth day"i çalarken, beyazlar giyinmiş dört garson, mumları ışıl ışıl yanan pastaları masaya taşıdı. Pastaların her biri bir sanat eseriydi âdeta kimse kesmeye kıyamıyordu. Milyoner amerikalı bile şaşırmış, ikide bi "OH!" demekten kendini alamıyordu

geçenlerde boşanan Orhan Eyüboğlunun, İstanbula her gelişinde es ki eşiyle birlikte ve onun arabasıyla Boğazda dolaşması bazı kimseleri "Acaba?" diye düşündürüyor. Ama Eyüboğlu, "Bir daha evlenmek mi? Asla!" diyor ve istikbal hakkındaki plânlarını açıklıyor. Tabii, evlenmek "büyük lokma" hikâyesin dayanır, netice itibarile...

•

Gazeteci eşinden boşanan ve Londrada ikamet etmeye karar veren Refik Erduranın,yakında Amerika ya giderek Hollywood'da bir senaryo hazırlıyacağı 1963 plânları arasında... Yıldız Kenter'e Refik Erduran arasındaki "arkadaşlık"ın bu ayrlıklar dolayısile nasıl neticeleneceği merak ediliyor.

●

Kır saçlı, bekâr ve kibar bir röntgen mütehassısının, körkütük aşık olduğu benli bir sosyete güzeliyle heryerde beraber gözükmesi türlü tefsirlere yol açıyor. Hastaların, kendilerini tedavi eden doktorlara âşık oldukları bilinen bir keyfiyettir. Benli güzel de, devamlı ateş ve halsizliğini tüberküloz zannederek bir ay hasta yatmış ve emin olmak için tesadüfen bu röntgen mütehassısına gitmişti. Sıhhatinin yerinde olduğunu kendisine müjdeliyen doktoruna o an sempati duydu, doktor da bu samimi hislere mukabele gösterince, günün konusu" aşk doğuverdi!..

Ellibir yaşındaki doktorun hiç evlenmemiş olması, güzel dulun da beş defa boşanmış olması "istikbale ait plânlarına tesir edebilir" diye düşü--enler var.

C.H.P. Yüksek Haysiyet Divanı üyesi Kenan Esengin-EMÎNSU'cudur- yemek yiyordu. Bir ara lokantaya giren eski M.' B. K. cılardan Şükran Özkaya, Mucip Ataklı ve Mehmet Özgüneş yanına geldiler ve:

"— Paşa, atıyorsun adamları... bakalım sonu ne olacak?" dediler.

Esengin, fazla düşünmeden cevap verdi:

"— Siz bizi atarken sonunuzun ne olacağını düşündünüz müydü? Ben de düsünmüyorum.. Hayrlı olacak..."

ANKARA PALAS

ANKARA

AKİS/681

Kalb

Kalbe uzanan el

Geçen hafta içinde birgün, Ankara Hacettepe Hastahanesinde önemli bir olay geçti: Bir hastanın kalbine yerleştirilen bir cihazla hastanın kalp atışları kontrol altına alındı. Bu cihazın kullanılmasını gerektiren arıza, tıp dilinde "Adams-Stokes sendromu" denilen ve kalbin atış bozukluğuna bağlı olarak meydana çıkan ani kalp durmasıdır. Bu aletle ani kalp durmaları önlendiği gibi, kalbin muntazam çalışması da temin edilebilmektedir. Aslında bu, yeni ve önemli bir müdahale değildir. Ayni hastahanede ve ayni kalp cerrahlarının yapmış oldukları kalp ameliyatlarının ekserisi bundan çok daha önemli ve kıymetlidir. Bu sebepten, kalp cerrahisinden ve memleketimizdeki durumundan kısaca bahsetmek faydalı olacaktır.

Kalb cerrahisinin Türkiyedeki başlangıcı on sene evveline rastlar. O vakit yapılabilen sadece "kapalı kalp ameliyatı" tarzında idi. Bu tip ameliyatlarla bazı konjenital kalp hastalıklarına -anadan doğma kalp anomalileri-, kalpteki mitral kapakçığının romatizma sonucu husule gelen darlıklarına ve kalp zarlarının iltihaplanması neticesi hasıl olan yapışıklıklara -Konstriktif perikardit- müdahale ediliyordu. O zamandan beri kalp cerrahisinde büyük bir ilerleme olmuş, "açık kalp ameliyatı" yapılmağa ve eskiden tedavilerine imkân olmıyan birçok kalp hastaları tekrar sıhhate kavuşturulmağa başlanmıştır. İstanbul Tıp Fakülte" al Cerrahi Klinikleri ve Ankara Hacettepe Hastahanesinde yapılmakta olan açık kalp ameliyatları ile bu sahadaki bir boşluk kapanmış olmaktadır.

Açık kalb cerrahisinde "Ekstrakorporyel sirkülasyon apareyi" ismindeki suni kalp cihazı kullanılmaktadır. Bilindiği gibi, kalbin vazifesi kol, bacak ve iç organlardan gelen kanı oksijenlenmesi için akciğerlere atmak ve akciğerlerden gelen oksijenlenmiş kanı alarak, vücudun diğer kısımlarına ve iç organlara sevketmektir. Kısacası kalp, kanın vücutta dolaşımı için bir pompa vazifesi görmektedir.

Açık kalp ameliyatı yapılacak hastada kalp, tıbbi usûllerle muvakkaten durdurulmakta, kalbe . gelen ve giden damarlar suni kalp cihazına bağlanarak, aparey çalıştırılmaktadır. Bu suretle cihaz, kalbin yerine pompa vazifesini üzerine almaktadır. Cerrah, durdurulmuş olan kalbin içini açmakta ve gereken ameliyatı daha kolay ve süratle yapabilmektedir.

Başarının şartı: Doğru teşhis!

Bu şekilde, eskiden kati müdahale imkanı olmayan ve yapılması imkânsız zannedilen siyanotik konjenital kalp hastalıkları -morlukla kendini gösteren anadan doğma kalp arızası-, siyanozsuz konjenital kalp hastalıkları -renk değişikliği göstermeyen anadan doğma kalp arızaları- romatizma sebebiyle husule • gelen muhtelif kalp kapakçıklarının büzüşmeleriyle yenikleri ve aorta anevrizmaları -kalpten çıkan büyük damarın genişlemeleri- cerrahi olarak tamir edilmektedir. Hattâ, aşınmış olan kapakçıkların yerine taflondan yapılmış suni olanları takılmaktadır. Bu tip ameliyatlarda cerrahın muvaffak olma ihtimali ve nispeti, hastalığın ameliyattan evvel tam ve doğru olarak teşhisine bağlıdır. Kalp hastalıkları sahasında uğraşan dahiliye mütehassıslarının -kardiologlar- yaptıkları sağ ve sol kalp kateterizasyonları teşhiste Önemli rol oynamaktadır.

Kalp kateterizasyonu dendiği zaman, kol veya bacak karadamarlarının birinden sokulan ince bir lâstik boru ile kalbin boşluklarına varmak anlaşılır. Buradan alman kan nümuneleriyle ve ölçülen basınçlarla hastalığın mahiyeti ve derecesini anlamak mümkündür. Sağ kalp kateterizasyonu Türkiyede uzun zamandan beri yapılmakta ve bundan, daha çok konjenital hastalıkların teşhisinde istifade edilmektedir. Sol kalp kateteriaasyonu ise sağa nispetle çok daha güç, karışık ve tehlikelidir. Bu, son zamanlarda Ankara Tıp Fakültesinde Dr. Turhan Akyol tarafından transseptal metodla yapılmaktadır. Bu suretle, eskiden gözden kaçan veya yanlış tefsir edilen bir çok valvüler kalp hastalıklarında teşhise daha doğru olarak varılmaktadır.

Kateterizasyonun yanında önemli diğer bir muayene metodu da kalbin içine radyoopak madde Verilerek yapılan röntgen tetkikleridir -anjiyokardiografi-. Böylece, kalp boşluklarının genişlikleri ve anomalileri hakkında fikir edinilebilmektedir. Anjiyokardiografi, kateterizasyon ve diğer lâboratuvar bulguları ile tam teşhise varıldıktan sonra hasta, açık kalp cerrahisi için cerraha teslim edilmektedir.

Turhan Akyol

Kalbten kalbe yol varrdır

İşin mali yönü

Bu açıklamadan anlaşılacağı üzere, kalp cerrahisi ile uğraşan cerrahlarla kardiolog ve röntgen mütehassıslarının bir araya gelerek bir ekip teşkil etmeleri lâzımdır. En iyi bir ekip ve en iyi şartlar altında yapılacak açık kalp cerrahisinin ancak yüzde beş nispetinde bir tehlikesi vardır. Kapalı kalp ameliyatında ise bu tehlike yüzde birin altındadır. Tabiidir ki bu nispetler hastalığın cinsine, ilerleme derecesine, hastanın yaşına ve ameliyattan sonraki bakımına bağlıdır. Amerika ve İngiltere gibi tıbbı çok ileri olan memleketlerde bile açık kalp cerrahisi sadece merkezlerde yapılmaktadır. Taşradan, tetkik edilerek gönderilen hastalar bu merkezlerde tekrar muayeneye tâbi tutulmakta, açık kalp ameliyatının lüzumlu olup olmadığına karar verilmekte ve gerekiyorsa ameliyata sevkedilmektedirler. Memleketimizde ise açık kalp cerrahisi İstanbul Tıp Fakültesi 3. Cerrahi Kliniğinde ve Ankara Hacettepe Hastahanesinde yapılmaktadır. Karşılaşılan teknik güçlüklerin yanında, bu tip ameliyatın çok pahalıya mal olması önemli bir problem ortaya çıkarmaktadır. Yabancı memleketlerde bu tip ameliyatlar sağlık sigortaları tarafından ödendiği için hastaya malî bakımdan fazla bir yük teşkil etmemektedir. Memleketimizde ise bu durum henüz halledilmiş değildir. Kurulmak üzere olan Türk Kardioloji Cemiyetinin bu problem üzerinde önemle duracağı tahmin edilmektedir.

<<Onlar ki verir lâf ile Dünyaya nizamat...>>

Ya, ne olacaktı?

Nihayet af çıkmıştır. Çıkmıştır da ne olmuştur?.. Kayseriden âzad olup da, hürriyetlerine kavuşanların bugün memleketin huzur ve saadetini İnönüden, Halk Partisinden, hele Millî Birlikçilerden çok daha titizlikle düşünerek bir kenara çekildikleri, etlisinden de, sütlüsünden de el etek çektikleri bir hakikat değil mi? (Fatin Fuad - Zafer - 3 Aralık 1962)

Anlayan beri gelsin!

Keçiören Ünal 99 Numaralı ev önünde evvelsi gün saat 22 sıralarında sarhoş bir vaziyetde geçmektete olan Akın Aksoy evinin önünde duran S. S. ye sarkıntılık etmiş ve S. S. nin babasına giderek şikâyeti üzerine babası Selâhattin Sonuvarda Akına harekete bulunduğundan taraflar adalete verilmişlerdir. (Zafer - 3 Aralık 1962)

Vatandaş, türkce konuş!

"Bu günün ihtiyaçları çok, imkânları az olan cemiyetleri, çocukları hayata ümitli olarak yetiştiremedikleri için fikirleri çarpık, cesaretleri ve görüşleri de kırık oluyor ve bu görüş kırıklığı onları daima aleyhe sevk ediyor. (Ragıp Akyavaş - Adalet - 10 Aralık 1962)

Salata

Maarifo belediyeden devredilmiş 6000 metre karelik arsamız var Millî Eğitim Bakanlığının buraya bi bina yaptırmasını bekliyoruz. (Dünya - Başlık - 10 Aralık 1962)

Paratoner olmasın?

Dame Margot Fonteyn Londra hava alanında yeni partoneri Macar Victor Rona'yı kargılarken görülüyor, (Dünya - Resim altı * 10 Aralık 1962)

Gözüne de gözlük!

Bu itibarla, çok yakın maziyi, top* yekûn haritadan ve tarihten silercesine, yasak bölge haline getirilen tedbirler kanununun kaldırılmasını istiyoruz. (Tasvir - 10 Aralık 1962)

Ne zamanmış, o?

Üst başımın kirlenmemesi için çamursuz, düşüp bacağımı kırmamak için, çukursuz yol istiyorum. (...) Gökyüzünün bütün yıldızları inmişçesine, meydanları caddeleri ışıl ışıl, yolları dümdüz İstanbula ne oldu böyle... İçimizin karanlığını şehre ulaştırmış, kafamızın bozukluğunu yollara dökmüş gibiyiz. (Recep Bilginer - Tasvir - 10 Aralık 1962)

Kaş yapayım derken..

Gülek: Dananın kuyruğu Kurultayda kopacaktır!. - "Mesele bir olup bittiye getirilmek istenmiştir; müdafaa hakkımızın alınmaması yersizdir, Anayasaya aykırıdır!" (Manşet - Zafer - 10 Atalık 1962)

Kıyası Mantık!

Aydın Yalçın konuşuyor:

"Demokrasinin en mükemmel örneğini, hatalı taraflarına rağmen 1950 ile 1960 yılları arasında gördük. Misal olarak şu örnekleri verebiliriz: 1927 de ilkokul çağındaki çocuklar için tahsil imkanı % 11, 1955 de % 40, 1960 da ise % 70 oldu. Sermaye terakümü de son otuz yılda üç misli arttı. Milli gelir üç misline çıktı. Yollar yapıldı, vasıtaların miktarı arttı." (Tasvir - 10 Aralık 1962)

Neresi, bu?

Tangarikada Cumhuriyet ilân edildi. (Manşet - Dünya - 10 Aralık 1962)

Aman üstad!

Anlamsız yazıyor, diyorlar. Bir bakıma öyle. Ama, anlamsız demek manasız demek değildir. (Ahmet Muhip Dranas - Tercüman " 10 Aralık 1962)

Küçükten kusur..

İmar İşleri Reisi keyfi olarak **hatır** ket ediyor. (Manşet * Zafer - 10 Aralık 1962)

Bir tavzih — Dünkü nüshamızda» Nafıa Vıkaleti Yapı ve İmar İşleri Reisi Abidin Kıymaz'ın bazı keyfi hareketlerde bulunduğunun iddia edildiğini bildirmiştik.

Yaptığımız tahkikata göre, iddia dilen hususların varit olmadığı anlaşılmıştır. Haberi bu şekilde tavzih eder, özür dileriz. (Zafer - 11 Aralık 1962)

T İ Y A T R O

Arena Tiyatrosunda "Übü"
Yeni Kuruluş yem oyun

İstanbul

Yeni bir tiyatro: Arena

İstanbul, özel tiyatrodan yana her mevsim biraz daha zenginleşiyor. Hem yalnız Beyoğlu semti, yalnız İstiklâl Caddesi değil, başka semtler, başka caddeler ve sokaklar da tiyatroya kavuşuyor. Şişlideki "Site"den, Aksaraydaki "Bulvar"dan, Gedikpaşadaki "Azak"tan, Piremeci sokağındaki "Oraloğlu" dan sonra şimdi de Sıraselvilerdeki "Arena" Tiyatrosu İstanbul seyircisine kapısını açmıştır. Arena Tiyatrosu, Belçika Konsolosluğunun yanıbaşındaki apartmanın çatı katında, amfi biçiminde, sahne önü beş metre yarıçapında bir daire çizerek salona uzanan, 300 kişilik, çok havalı, çok sevimli bir stüdyodur.

Bu topluluk, daha güz aylarından dikkati çeken güzel afifleri, tanıtma broşürleri, programı ve sahnesine çıkaracağı eserleri şimdiden kitap halinde yayımlamasıyla, Batılı bir anlayış içinde, ne yaptığını ve ne yapacağını bilerek çalıştığını, perdesini açmadan önce de çok iyi hazırlandığını açıkça gösteriyor. Bütün hu hazırlıkların şekli kadar kalitesine de bakarak» ilham kaynağını nereden aldığını farketmek zor değildir: Jean Vilar'ın T. N. P. si. Kısaca, Halk Tiyatrosu...

Ama "halk tiyatrosu" deyimine, burada kullanılageldiğinden biraz başka bir anlam vermek gerekmektedir. Arena Tiyatrosu, "gerekçe"-sinde de açıklandığı gibi, aslında Devlet, ya da belediyelerden yardım gören tiyatroların sahnelerine çıkması gerekirken tiyatroları yönetenlerin alışageldikleri düzenin dışına çıkamamaları yüzünden oynıyamadikları eserleri oynamak, "İstanbulun ince beğenili seyircisine özlediği sanat eserlerini sunmak amacı"-nı güdüyor. Ele aldığı oyunlar "insan hayatını değerlendirmek için, açıklayıcı, kişiyi şuurlandıran sanat eserleri yaratan atak yazarların, herşeyden önce toplumsal dâvalara acımadan, gözlerini kırpmadan el koymaları sonunda yaratılmış" oyunlar olacaktır.

Kendi yağıyla kavrulmak zorunda olan yeni bir topluluk için, ödenekli tiyatroların yapamadıklarım yapmanın, bir çeşit "öncülük" iddiası taşıdığı meydandadır. Ama teşhis, genel olarak, fikir olarak doğrudur. Bütün mesele, bu iddiada bir özel sanat tiyatrosuna, büyük seyirci topluluklarını kendine çekebilecek bir halk tiyatrosu cazibesini ve kalitesini verebilmektedir.

Kadro ve repertuvar

Arena Tiyatrosunun kadrosu, şüphesiz, ele aldıkları dâvayı benimsemiş, o dâvaya inanmış gönüllülerden kurulmuştur. Yönetici olarak topluluğun başında Asaf Çiyiltepe vardır. Çiyiltepe, Galatasaray Lise* sinde ve Tıp Fakültesinde okuduktan sonra Pariste, Jean Vilar'ın yanında, en önemli Fransız Bölge Tiyatrolarından biri olan Comedie de Saint Etienne'de çalışmış, sanat bilgisini ve tecrübesini artırmış, yurda döndükten sonra da Şehir Tiyatrosunda rejisör olarak çalışmıştır. (Lope de Vega'dan "Çılgın Dünya" ve Ibsen'den '"Bir Halk Düşmanı"' rejileri).

Dekoratör olarak Ergun Köknarla Doğan Aksel, bu alanda amatör, özel ve resmi sahnelere yaptıkları çeşitli dekorlarla üstün kabiliyetlerini isbat etmiş değerlerdir. Biri Teknik Üniversiteden yüksek mühendis olarak çıkmış, "Genç Oyuncular"ı kurmuş ve yıllarca idare et" mistir. İkincisi, öğrenimini Münih Operasında ve İtalyada tamamladık" tan sonra Güzel Sanatlar Akademi* sine Dekor öğretmeni olmuş, en son çizdiği "Nalınlar" dekoruyla haklı bir şöhret kazanmıştır.

Oyuncular, şimdilik, Oya Eren, Serpil Gence, Nurhan Nur, Ani Şahnazar, Tolga Aşkıner, Asaf Çiyiltepe, Ege Ernart, Mehmet Güleryüz, Remzi İnanç, Ergun Köknar, Tuncer Necmioğlu, Başar Sabuncu, Erol Teze ren, Attila Tokatlı, Tunca Yönderden ibarettir. Kimi Şehir Tiyatrosunda, kimi "Sahne Z"de, kimi Meydan Sahnesinde ve amatör topluluklarda çalışmış, kültürlü, kabiliyetli gençler. Bu kadronun, Arena* cıların tutumu değişmez ve bu tutum seyirci tarafından ilgi görür, beğenilirse, profesyonel sahnelerimizden yeni yeni katılacaklarla, kısa zamanda serpilip gelişmesi beklenmelidir.

Repertuvara gelince, Arana Tiyatrosunun ilk oyunları bu konuda yeteri kadar fikir vermiye yetiyor: Alfred Jarry'nin "Übü"sü ile Marcel Ayme'nin "Başkalarının Kellesi". Programda daha oynanmamış oyun olarak Aristophanes'in "Huzur"u. Brecht'in, Michel de Ghelderode'un oyunları var.

İlk oyun: "Übü"

Arena Tiyatrosunun ilk oyunu, 84 yaşında göçüp giden fransız ya-

zar ve şairi Alfred Jarry'nin (1873 - 1907) "Kral Übü" ve "Zincirli Übü" adlı iki oyunundan -Jean Vilar tarafından* meydana getirilmiş bir sahne aranjmanıdır. İlk bölümü birinci, son bölümü de ikinci eserinden alınmış ve bu şekliyle 1958 de Pariste, T. N. P. de oynanmıştır.

Übü, Jarry'nin yarattığı bir tiptir: "Yeryüzündeki bütün iğrenç gülünçlüğü" temsil eden Übü Baba. Yazar bu tiple insanoğlunun mayasındaki budalalığı, .iktidar hırsını, pintiliği, korkaklığı dile getirmiştir. Krallığı da, köleliği de deneyen Übü'nün acı ve gülünç macerasında Jarry'nin önderliğini ettiği sosyal hicvin en keskin ve en "kara" örneğini bulmak mümkündür.

1896'da Parislilere ilk sunulduğu zaman hayli gürültü koparmış- olan Übü'nün, yarım yüzyıl sonra, halâ eskimeyen tarafı, insanoğlunun devirler ve devrimlerle, kolay kolay değişmeyen. "kötülük"lerindedir. Marangozluktan süvari yüzbaşılığına yükselen, oradan, karışma uyup, kralını öldürerek onun yerine geçen, sonra gene eski haline dönen ve forsalığa katlanan Übü'lere zamanımızda da rastlamak, benzerlerini heryanda seçmek mümkündür... Onun içindir ki, bir, hayli gecikerek sahnemize çıkan bu oyuna "eskimiş" gözüyle bakmak güç oluyor.

Sahnedeki oyun

"Übü"yü akıcı bir dille türkçeleştiren ve hayli kalabalık kişilerini -Ergun Köknarla İbrahim Tufanın zevkli dekorları içinde- hareket ettiren Asaf Çiyiltepenin sahne düzeni, eserin "özünü" verirken "şeklini" de koruyan, başarılı, canlı, ifadeli bir rejidir.

Oyuna adını veren Übü Baba'da Ergun Köknar, ilk aktörlük imtihanını kudretle vermiş, Sait Köknarın oğlu olduğunu isbat etmiştir. Übü kompozisyonu, en küçük hareketlerinden mimiklerine, değişmez tonlarına varıncaya kadar Ergunun, şuurlu bir yorumla çalışmış, güçlü bir yaratış iklimine girebilmiş olduğunu gösteriyor ve ilerisi için büyük umutlar veriyor. Übü Ana'da Ani Şahnazar, Oraloğlu Tiyatrosundaki başarılarıyla tanıdığımız bu gerçek kabiliyet, Köknarı tamamlıyan bir kompozisyonla ona eşlik etmiştir. Her biri,en azından dört, beş ayrı role çıkan öbür sanatçılar ise, rejinin ana çizgisinden biraz olsun kaymadan vazifelerini yapmışlar ve sahnelerimizde eşi sik sık görülmeyen bir takım bütünlüğü kurmuşlardır. Arena Tiyatrosunun geleceği için çok şeyler vadeden bir' "bütünlük"...

Oyun: "Yalancı Bili" -"Billy Liar"- (Komedi, 3 perde).
Yazan: Keith Wetterhouse ve Willls Hail.
Çeviren: Gönül Karaca.
Tiyatro: Oraloğlu Tiyatrosu,
Sahneye koyan: Lâle Oraloğlu.
Dekor: Teoman Orberk.
Işık ve efekt: Rıfkı Mert.
Konu: Möliere'den, Goldoni'den bu yana çok işlenmiş olan "yalancı" tipinin, anglo - sakson toplumuna uygulanmış, hiçbir yeniliği, başkalığı olmıyan bir örneği.

Oynayanlar: Lâle Oraloğlu ve İsmet Barlas (Florence Boothroyd), İhsan Yüce (Geoffrey Fisher), Güngör Duracan (Alice Fisher), Burçin Oraloğlu (Billy Fisher), Yağız Tanlı (Arthur Crabtree), Esin Eden (Barbara), Cansen Usman (Rita), Yüksel Şengenç (Liz). (5 kadın, 3 erkek rolü).
Beğendiğim: Teoman Orberkin cici dekoru. Oraloğlu topluluğunda Yüksel Şengençin ve Cansen Usmanın ifadeli, inandıncı oyunları. İhsan Yüce ile Güngör Duracanın çizdikleri tabii yüzler.

Beğenmediğim':; Muhtevadan yana -çocuk terbiyesi bakımından önemli bir konuya temas etmekle beraber- yüzeyde kalan, şekil bakımından da oldukça yavan bir oyunun Oraloğlu repertuvarında yer almış olması. Oraloğlu ailesinden bir genç oyuncuya, Burçin Oraloğluya, bütün kaabiliyetlerini göstermek imkânını sağlamak için seçildiğini tahmin ettiğim oyunun, bu imkânı da sağlayamamış, Burçin Oraloğlunun yalancı kompozisyonunun ortanın pek üstüne çıkmamış olması. Büyükanne rolünün -Lâle Oraloğlunun dublörü olarak- bir erkek oyuncuya -İsmet Barlasa- oynatılması. İsmet Barlasın ortahalli kompozisyonu içinde, erkek kalan sesiyle, okul temsillerini hatırlatması.

Sonuç: Oraloğlu Tiyatrosunda hep kuvvetli oyunlar, olağanüstü yaratışlar görmeğe alışmış olan İstanbul seyircisini tatmin edemiyecek, Lale Oraloğluyu -çok iyi oynamış olacağından hiç şüphe etmediğim- bir kocakarı rolünde seyretmek arzusunu da çoğu hayranlarına vermeyeceğini sandığım bir temsil...

Lûtfi AY

"Yalancı Bili"
Oraloğulularının yeni başarısı

J A L E   C A N D A N

OKUYUCULARIYLA KONUŞUYOR

Eski AKİS'i daha çok beğeniyordum. Özellikle Kadın Sayfasını arıyorum. Sayfanız genel ve nesnel sorunlardan uzaklaştı gibi geliyor bana. Fakat devamlı bir okuyucunuz olarak, çağrınıza cevap vermeyi ve orada bazı sorunlarımızın çözülmesini istemek için size yazmayı bir borç bildim. Bunların özel ve öznel olmasına da ayrıca dikkat edeceğim. İşte bunlardan birisi: Yavrularımız ve gençlerimiz yeni bir ders döneminin başındalar. Büyük bir çoğunluğu, dört dolu ay dinlenme tatili yaptı. Gözlemlerim, çocuklarımızın bos samanlarını değerlendiremediklerini, kanunun Tesit yaptığı yaşın çok üstündeki gençlerimizin ana babalarım rahatlıkla emmeye devam ettiklerini bana gösterdi. Gençlerimizin boş zamanlarını, onları hayata hazırlayıcı şekilde değerlendirmek için acaba neler yapabiliriz? Bu işte bireylerin çabasının kâfi geleceğine inanamıyorum. Herşeyi yöneticiden beklemek işin kolay tarafı, ama "insanları düşünce, yaşayış ve davranışlarında bir bilince varmamış olan bir toplumda başka ne çare gösterebilirsiniz bize?

M. Utku - Ankara

Çetin bir soru bu, sevgili okuyucum. Herhalde bu konu üzerinde, daha çok, dertleşeceğiz. Bir anne olarak, kendimi aynı sorunun karşısında bulduğum çok olmuştur. Bunu çok kimseye de danıştım. Her defasında mahallelerde açılacak çocuk ve gençlik kulüplerinden, hoş zamanı değerlendirme derneklerinden, yaz kurslarından, ekiplerden bahsettik. Hattâ yaz aylarında bomboş duran okullardan, hiç olmazsa okul bahçelerinden bu yolda faydalanmayı düşündük. Sonuçta hiçbir şey, ama hiçbir şey yapamadık.

Şimdi, neden birşeyler yapamadık, bunun sebebini araştıralım. Bu teşhis belki, "çare"yi bulma yolanda bize bir adım attıracaktır. Toplum olarak elle yapılan işlere karşı tembeliz. Eğlenmeyi, dinlenmeyi hep bir eğlence yerine gitmek, gözlerimizi. kulaklarımızı oyalamak veya ahbaplarla laflamak şeklinde kabul ediyoruz. Çocuklarımız evde ne görüyorlarsa onu yapıyorlar. Dört ay tatil onlar için "avarelik" hakkı demektir. Sonunda avarelik de onları yoruyor ve okula dinlenmemiş olarak başlıyorlar. Oysa ki dinlenme, yalnızca gezmek tozmak ve boş durmak değil, biraz da iş değiştirmektir. Bütün yıl okuyan çocuk, yazın elişleriyle, küçük (sanatlarla, güzel sanatlarla bir ikinci iş gibi meşgul olabilir. Hem daha iyi dinlenir, hem boş zamanını değerlendirip, geleceğe daha iyi bir şekilde hazırlanır. Kulüpler, bu işi ciddiyetle ele alan teşekküller, hattâ çocuk dâvasını benimseyen bir devlet görüşü şart. Ama bence, gene de bireylere iş düşüyor: İkinci işin, el emeği mukabili elde edilen şeyin önemini, zevkini çocuğa, göstererek, aşılamak! Duyuyoruz. bazı toplumlarda babanın en büyük zevki, tatil gününde bahçe işiyle uğraşmak, evi boyamak, eve yeni birşeyler ilâve etmektir. Bunu görerek büyüyen çocuk boş durur mu? Kulübünü bile kendisi kuruyor. Eğlenmek ve dinlenmek için de yoruluyor.

Mahdut bir kazançla, memur olarak bir şirkette çalışıyorum. Kazandığımız parayla, maalesef normal bir hayat yaşıyamıyoruz. Karımın çalışmasını bu bakımdan istiyorum. Fakat kendisine bu fikrimi bir türlü kabul ettiremedim. Bütün gün evde boş oturup duruyor. Bu ise, onun sinirlerini bozuyor. Maddi durumumuz yüzünden de zaten gezmesi imkânsız. Çalışmanın zevkini tadarsa bir daha evde oturmak istemiyecegini zannediyorum. Karımı nasıl ikna edebilirim?

Özer Berkay - İstanbul

Sizi tebrik ederim. Ekseri kadınlar çalışmak isterler de, eşleri cesaretlerini kırar. Evvelâ karınızın neden çalışmak istemediğini tetkik ediniz. Kadınlar genel olarak, bu konularda erkeklerden daha pratik kafalı olurlar. Meselâ, belki karınızın, "boş oturuyor" dediğiniz evinde öyle işleri vardır ki, dışarıda çalışarak kazanacağı para bunun yanında birşey ifade etmez. Bir de, bazı kadınların çalışmaya cesaretleri yoktur. Eğer yapabilecekleri bir işi bulur da teklif ederseniz, bunu müspet karşılarlar. Tok, eğer karınız "Çalışacak olduktan sonra neden evlendim?" diyecek zihniyette ise, bununla akıllıca mücadele etmeniz gerekecektir. Eşinizi, çevrenizde karı-koca çalışan çiftlerle ahbaplık yapmağa teşvik ediniz. Çalışan kadının daha mutlu, daha şanslı, daha az karamsar ve altsanma duygusuna kapılmaya daha az hazır olduğunu kendisi görecektir.

"Bir zamanlar benden iyisi yoktu. Evleneli bir yıl oldu olmadı, herşey değişti. Benim için ölebileceğim, benim için geceyi gündüze katarak çalışacağım, beni rahat ettireceğini söylemişti. İşleri bozuldu. Ama, buna hiç üzülmüyor da, evlendiğine pişman görünüyor. Halbuki ondan fazla birşey istemiyorum. İstediğim tek şey, eski hisleri, bana karşı eski muamelesidir.

Semra Tek - Kadıköy

Bu hasreti duyan ilk evli kadın siz değilsiniz. Kadınlar, evlenmeden önce, sevdikleri erkeğin kendileri için ölebileceğine inanmağa mütemayildirler. Sonraları yalnızca, beraber yaşamaya razı olurlar. Dikkat edin, eskinin hayali ile bugününüzü yok etmeyin. Evlilikte aşk, hergün tutuşturulmak isteyen bir soba gibidir. Yalnız, soba yansa da harareti hep aynı derecede kalmaz. Kocanızın işleri ters gitmiş. Bunlar olağandır. Anlayışlı, sabırlı olun. Öyle sanıyorum ki kocanızın üzüntüsü işlerinin ters gitmesindendir. Siz eskisi gibi kalırsanız işleri düzelir düzelmez o gene "eski adam" olacaktır. Şu sırada falso yapmayın. Hayatınıza vereceğinle yön, bugün göstereceğiniz anlayışa bağlıdır. Evlilikte hergün ilânı aşk olmaz...

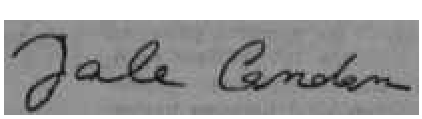
— Senin için yapamıyacağım şey yoktur-

.Birinci Kadın Kurultayı'

10 Aralık 962 Pazartesi günü .Türk Kadını, siyasi hakkına kavuştuktan 28 yıl sonra memleket çapında bir siyasi kurultay toplamış bulunuyor. CELP. Kadın Kollarının topladığı bu siyasi kurultayı doğrudan doğruya bir kadın kurultayı olarak anmak mümkündür. Çünkü bu kurultayda Partinin politik görüşünden çok, kadın dâvamız kadın hakları üzerindeki düşünceler, sosyal meseleler dile getirilmiştir. Sayın İnönünün kurultay konuşmacında belirttiği gibi bu, toplumumuz için gerçekten bir başarı Olmuştur.

Kurultayda 30 ilimizin sesini duyduk. C.H.P. Kadın Kolları 30 ilde kongrelerini yapmış ve 210 delege ile Kongreye katılmış bulunuyorlardı. Bu topluluğun MM verdiği inanç, Türk Kadınının, kendisine tepeden inme alarak verilen haklarını artık kendi kendine «avunmaya, kendi bar şına yürütmeye imanlı olduğudur. Kadın çalışacak, kendi çabası ile Büyük Meclise girecektir. Kadın, kendi çabası ile toplumsal haklarını memleketin herbir köşesine götürecektir. Kadın, toplum kalkınmasında kendi gücüne güvenerek erkeğin yanında olacaktır.

Gerçi zaman darlığından bu kurultayda meselelere ancak dokunulmuş ve enine boyuna tartışmaları yapılmamıştır ama, C.H.P. Kadın Kolları bu kurultayda iyi bir çalışma yoluna doğru yönelmiştir. Birkaç gün önce Ankarada yapılan Gençlik Kurultayı ve bu Kadın Kurultayı, bu iki kolun Parti içinde ne kadar faydalı kollar olduklarını göstermiştir. İhtiyar partiler zamanla batıllaşmaya mahkûmdurlar. Köklü partilerin tek' zayıf tarafları da, muhafazakârlığa ve hareketsizliğe doğru gitmeleridir. Memleket gerçekleri, bizim, devrimci siyasi partilere İhtiyacımız olduğunu gösteriyor. İşte yalnızca siyasi bir vasıf taşımayan ve toplumun aktüel dertleriyle haşhaşa olan bu yardımcı kollar, kültürel ve sosyal çalıimalaîijrla CHP. nin daima devrimci bir parti olarak kalmasını Bağlıyacaktır. Onun garantilidir.

Ağız tadıyla,

« Semra CONKER

SIĞIR ROSTOSU

Malzeme:

1.6 kg. muz tarafından kesilmiş sığır eti
2 havuç - Kereviz yaprağı
1 büyük sofan - 3 diş sarımsak
Tereotu, maydanoz, defne yaprağı, tarhun
1 kahve fincanı domates salçası
1 kahve fincanı kırmızı şarap veya sirke
3 çorba kasığı Vita yağı

Vita yağı etle beraber bir tencereye konulur ve et, har tarafı güzel, kutnun bir renk alıncaya kadar kızartılır. Diğer taraftan, bir tabağa tereotu, maydanoz, demet halinde birbirine bağlanarak hazırlanır. Soğan dörde bölünür, defne yaprağı, kerevit yıkanır, havuçlar soyulup iki parmak uzunluğunda kesilir ve bunların hepsi, et kızarıp da sirke veya şarapla söndürüldükten sonra tene reye ilave edilir. On dakika kadar, su konmadan, hafif pişirilir ve sonra azar azar sıcak su ilâve edilerek, et yumuşayıncaya kadar kaynatılır. Et piştikten sonra bir tabağa alınır, sosu da ince süzgeçten geçirilerek ayrı bir kapta sofraya verilir. Etin yanına haşlanmış patates, haşlanmış havuç, bezelye, yeşil fasulya gibi sebzeler garnitür olarak konur.

Not: Tahrin denilen ot, fransızların her yemeklerine koydukları meşhur estragondur. Pazarlarda "Tahrin" di ye satılır.

CEVİZLİ PASTA

Malzeme:

360 gr. ceviz içi - 350 gr. toz şeker
8 yumurta - 2 çorba kasığı kakao
2 çorba kaşığı un, ikişer kahve kaşığı tarçın, karanfil, zencefil, biraz hindistan cevizi, 1 kahve kaşığı Baking Powder.

Yumurta sarıları aklarından ayrılarak ayrı ayrı kaplara alınır. Aklar sıkı kar haline vurulur, darılara toz şeker ilâve edilerek iyice çırpılır. Krem haline telince, içerisine, ince çekilmiş ceviz içi, un, kakao, baharat, baking powder ilâve edilir. Son olarak, yumurta akları da konulur. İyi karıştırıldıktan sonra, yağlanmış ve unlanmış uzun bir pasta kalıbına dökülerek, orta fırında 1 - 1,5 saat kadar pişirilir.

S P O R

Haberler

Güreş

Takvimlerin 11 Aralığı gösterdiği günün sabahı, Güreş Federasyonunun Belgrad kervanına katılamıyan bir idarecisi hayli mahzundu. Kendi kendine, "Bu kaçıncı? Uğraşır, didinir, sonunda tekkeyi genç biz bekleriz. Umum Müdürlük, seyyar Futbol Federasyonu olamıyoruz. Bari, şu Anka Kuşu Boks Federasyonu kadar olabilsek" diye söyleniyordu. Anlaşılan, Sirkeci garının gün görmüş peronunda; iddiasız turistlerin ardından mendil sallama mecburiyeti, idarecinin hiç hoşuna gitmiyordu. Boş ümitlerle gidip, dolu valizlerle gelen kafileler, fırtına takımların, bilgili idarecilerin bıraktığı kudret ve şöhret mirasını çoktan yitirmişlerdi. Şimdi de adı her gazetede başka çıkan Belgrad Turnuasına katılacaktık. Başkan Berksoy, kendine pek yaraşan bir rahatlık içinde, "Gayemiz, diğer milletlerin çalışmalarını yakından takip etmektir. Hiç bir iddiamız yoktur" demiyecek miydi ?

Gittiler. Belki oniki milletin pehlivanları ile güreş tutacaklar ve başkalarını tanıyacaklar. Gayret etseler de biraz kendilerini tanısalar ne kadar iyi olur!»

Boks

Âlem gezecek, onlar oturacak! Bu, olacak şey mi? Tahasisatsa, onlarda da var. Akıl derseniz, keza!.. 6 idareci -biri Umum Müdür Muavini- ve 8 dövüşçü. "Ver elini İskoçya!" dediler. Uçakla evvelâ Glasgov'a kadar bir tur atacaklar, sonra da Dublin'e uğrayıp, biraz da alış veriş edip gelecekler.

Ankarada yapılan Ferdî Boks Şampiyonasını göremeyenler -gazetelere geçmediği için okuyamamışlardir da.. -, böylece bu spor kolunda da, turist idareciler sayesinde ne yol aldığımızı bu müsabakalar vesilesiyle okuyup öğreneceklerdir.

Futbol

Habeşistan yolculuğundan önce Milli Takımımız, 12 Aralık Çarşamba günü şansını, futbolu spor olsun diye oynayan Danimarka amatörlerine karşı denedi.

Yeni tertibi ile 90. maçını oynayan ay-yıldızlı 11, 90 dakikalık verimsiz mücadeleden 15. beraberlikle çıktı. Türk.Millî Takımı bundan önce otuzbeş maçı kazanmış, kırkını ise kaybetmiştir.

Gençlerimizin oynadığı söylene' bilecek maç, kalın çizgileriyle başarılı sayılacak bir manzara göstermemiş ve müdafaa taktiğindeki talihsizliğini taarruz-oyununda silememiştir. Oyun 1 - 1 neticeye bağlanmıştır.

Milli futbol maçı

Kim, kime, dum duma

KÖŞEDEN

Vazife bu mu?

"Böyle devam ettiği müddetçe, spor teşkilâtımızın, üstüne aldığı vazifeyi başarabileceğine hiç kims,eyi inandırmak mümkün olamıyacaktır. Görünüş odur ki Devlet Bakanından spor kulübü başkanına kadar, sorumluluk taşıyan herkes, asıl işi bir yana koyup aklını itibar avına takmış ve bunun kestirme yolu sayılan müsabaka kazanma çarelerinin peşine düşmüştür. Ancak Bakan da .olsalar, umum müdür de olsalar, bu yola dökülenlerin başarıları antrenörlük sanatindeki liyakatlerine ölçülü kalacaktır. İşlerin nereye varacağının inandırıcı işareti ise "sorumlu ağızlar"ın demeçlerinde görülmektedir.

Spor tarihimizi takip etmiş olanların cümlesi bilir: Memleketimizde ilk teşkilât olan İdman Cemiyetleri İttifakı da, arkasından T. Spor Kurumu da aynı akıntıya kapıldıkları, başlıca vazifeleri bir kenara itip, işi müsabaka tertipciliğine döktükleri ve bütün itibarlarını onbir delikanlının kramponlu ayakkabılarına bağladıkları için yıpranmışlar ve haritadan silinmişlerdir. Bunca tecrübeden sonra Beden Terbiyesi Umum Müdürlüğünün, ayni akibete bir an evvel varmak istermiş gibi ayni yol da israr etmesi, akılların güç alacağı bir iştir.

Federasyonların talimatnamelerinde gösterilmiş bir süzü vazifeler vardır. Bu vazifeler rahmetli selef - lerininkilerden âdeta farksızdır. Şimdi devlet teşkilâtının sorumlu organı olan bugünkü federasyonlar da ay ni noktada durmakta, vazifenin devşirme millî takım gezdiriciliği dışında kalan hiçbir yönü ile meşgul olmamaktadırlar. Bunun beteri, Umum Müdürün, hattâ Devlet Bakanının ayni yolda görünmesidir.

Dertlere çare bulmak için toplanan Şûraya bir tasarı hazırlattırıl- ' mıştı. O bir tarafta uyuyacak, sporunuzun okul içi ve okul dışı binbir problemi askıda duracak ve koca teşkilât, dış turizm hevesi ile başkalarının emeklerine tutunup itibar sağlamanın peşinde olacak!.. Vazife bu değildir...

Vildan Aşır SAVAŞIR

Reklâmlar için en iyi vasıta gazete ve dergilerdir.

Gazete ve dergiler için de en güvenilir aracı

Yeni açılan Erzurum ve Diyarbakır şubeleriyle

BASIN ILAN KURUMU'dur.

GENEL MÜDÜRLÜK	: ISTANBUL,	Türkocağı Caddesi No : 1 Kat : 3 Telefon : 22 43 84 - 22 43 85
ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ	: ISTANBUL,	Türkocağı Cad. No : 1 Kat : 3
ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ	: ANKARA,	Ulus İş Hanı "E" Bloku Kat : 2 No : 41 Telefon : 10 58 17 - 10 57 87
ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ	: IZMIR,	İkinci Kordon Gazi Bulvarı Küçük Kardiçalihan Telefon : 23911
TELGRAF	: BASINKURUMU	
ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ	: ADANA,	Abidinpaşa Cad. Remo İşhanı No : 46 Telefon : 4516
ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ	: BURSA,	İnönü Cad. Ayşanhan No : 20 Telefon : 2552
ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ	: DİYARBAKIR	İnönü Cad. İşmenhan Kat : 2 No : 22
ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ	: ESKİŞEHİR,	Porsuk İşhanı Kat : 2 No : 1
ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ	: ERZURUM,	Belediye Binasında
ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ	: KONYA,	Müze Caddesi İşçi Sigortaları İşhanı Kat 2 No: 8 Telf: 1880 - 75
ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ	: ZONGULDAK	Amele Birliği Pasajı No : 15/16 Telefon : 2038

(Basın: 20259 A - 13183) - 687

Ziraat Bankasında
açtıracağınız bir
tasarruf hesabı
size huzur verecek
istikbalinizi
sağlıyacaktır
T.C. ZİRAAT BANKASI